

VÁTR

Kam s ním?

Ceník datových zpráv

Konverze dokumentů

CZECHPOINT

redakce	ÚVOD	02
	OBSAH, TIRÁŽ	04
datové schránky	REGISTRY SE UPEKLY V PÁTEK 13., ALE NEHLEDEJTE V TOM SYMBOLIKU	06 - 09
	ELEKTRONICKÁ SPISOVÁ SLUŽBA JAKO MODUL eOBCE - JEJÍ NASAZENÍ V MALÝCH ÚŘADECH	10 - 11
	"KAM S NÍM" ANEB ELEKTRONICKÝ DOKUMENT V DATOVÉ SCHRÁNCE NEKONČÍ	12 - 13
	DATOVÉ SCHRÁNKY - SOUČÁST ICT ŘEŠENÍ TELEFÓNICA O ₂	14 - 15
	DATOVÉ SCHRÁNKY V KONTEXTU ZMĚN	16 - 17
	SPIS DATOVÉ SCHRÁNKY VÍTÁ, ALE VARUJE, POMÁHÁ A JE PŘIPRAVEN PRACOVAT.	18 - 19
	JAK NA PDF V ÚŘADĚ?	20 - 21
	DATOVÉ SCHRÁNKY DO KAŽDÉ OBCE	22 - 24
	OTÁZKY A ODPOVĚDI	25 - 27
	UŽ JE TO PODEPSÁNO, UŽ JE TO HOTOVO.	28 - 29
	KONVERZE DOKUMENTŮ A ELEKTRONIZACE PROCESŮ	30 - 31
	ZMĚNA SYSTÉMU DORUČOVÁNÍ ZÁSILEK - NEZNALOST ZÁKONA NEOMLOUVÁ.	32
	e-slужby	WEBOVÉ STRÁNKY PRO KAŽDOU PŘÍLEŽITOST
INTEGRACE VNITŘNÍHO CHODU ÚŘADU ANEB PROXIO-NET V EGON CENTRECH OBCÍ		36 - 37
ISSS 2009 - V HRADCI KRÁLOVÉ SE BUDE OPĚT JEDNAT O ELEKTRONIZACI VEŘEJNÉ SPRÁVY		38 - 40
SDÍLENÍ ZKUŠENOSTÍ OPTIMALIZACE E-SLUŽEB VE STÁTNÍM A VEŘEJNÉM SEKTORU MEZI EVROPSKÝMI STÁTY		41 - 42

V rámci České a Slovenské republiky vydává:

info♦com s.r.o, Krokova 2, 128 00 Praha 2
 www.infocom.cz
 IČO: 26426331
 zapsána u Městského soudu v Praze
 pod č. C - 81357
tel.: 241 412 518 - 9
fax: 241 408 222
e-mail: egovernment@egovernment.cz
http: www.egovernment.cz
 ISSN 1801-9420

Šéfredaktor: Ing. Michal Jirkovský**Korektorka:** PhDr. Helena Veverková**Asistentka:** Nikola Dyrková**Grafika:** PROPAGANDA, Kafkova 10, Praha 6**Tiskárna:** A. R. GARAMOND, Hlavatého 664, Praha 4**Registrační číslo:** MK ČR E 11364

Reprodukce celku ani jeho částí v jakémkoliv provedení není povolena
 bez výslovného souhlasu Egovernment - info♦com.

Registrace:

Magazín Egovernment je distribuován, na základě registrace, pracovníkům veřejné správy v České republice a na Slovensku **ZDARMA**.

Ostatní čtenáři, kteří nejsou pracovníky veřejné správy zaplatí cenu **100 Kč (130 Sk)/výtisk, tj. 400 Kč (520 Sk) ročně**.

S registrací získáte, kromě pravidelného zasílání magazínu, i informace o dalších projektech, které realizuje společnost **info♦com s.r.o.**

Od Marie k Ivanovi aneb stopy osvícených ve veřejné správě.

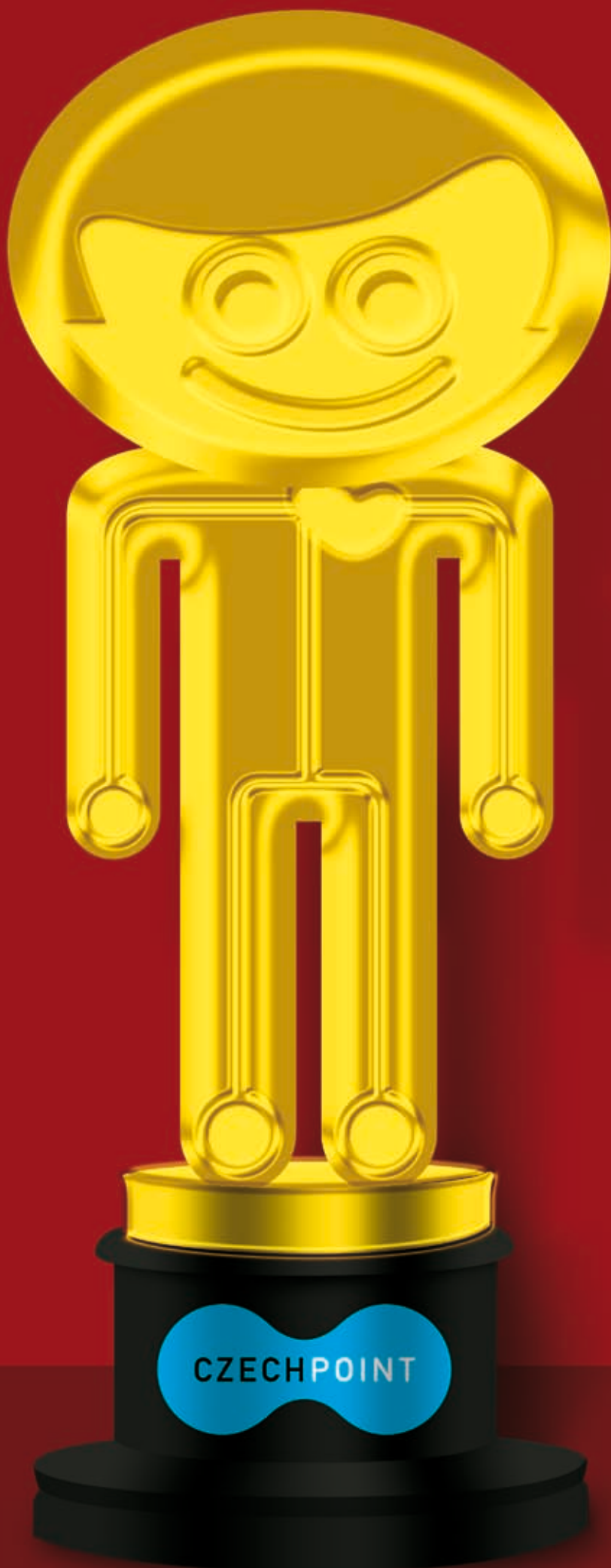
„Je to největší změna ve veřejné správě za posledních 200 let.“

Těmito slovy uvedl ministr vnitra Ivan Langer systém datových schránek na konci února když, spolu s generálním ředitelem České pošty, podepisoval smlouvu o provozování informačních systémů datových schránek. Stalo se tak téměř tři roky po nastartování přechodu veřejné správy na tzv. Smart Administration. Ministr dokonce neváhal použít slovo revoluce. Má pravdu, protože dochází k něčemu, co mnozí z nás považují za nemožné - úředníci NEBUDOU ke své práci zcela nutně a neodmyslitelně potřebovat to co právě od dob Marie Terezie bylo téměř symbolem jejich práce - papír a razítko. Tedy alespoň v té skutečné podobě, protože jejich „adekváti“ budou existovat v podobě elektronické. Přínos to má být pro nás pro všechny, pro úředníky, i klienty veřejné správy, tedy samotné občany. Někdo tleská, někdo říká, že si na to lidi stejně nezvyknou.

Pamatujete na Svěrákova Kolju “....svině zelený nenažraný ...” to když Zdeněk Svěrák tahal ze schránky další a další složenky. Kdo z nás to dnes ještě dělá? Většinu faktur i plateb si posíláme elektronicky a vůbec se tomu nedivíme. A stejně tak samozřejmě postupně přestaneme ze schránek tahat ty „mrchy proužkovaný“. Ano obálky s modrým, červeným a jiným pruhem už okem nezahlédneme, tedy pokud se vybavíme elektronickou datovou schránkou.

Dlužno dodat, že Marie Terezie by se patrně tomuto revolučnímu momentu ve veřejné správě ani nebránila ani nedivila, neb to byla žena pokroková, a tak by to chápala. I když, možná by vyjádřila jemný údiv nad tím, proč to trvalo tak dlouho?

Ing. Michal Jirkovský
šéfredaktor

Magazín Egovernment spolu
s Ministerstvem vnitra připravují
udílení eGonů za

- nejefektivnější Czech POINT v ČR
- nejvýkonější Czech POINT v ČR
- nejoblíbenější Czech POINT v ČR

vedle těchto ocenění rovněž
hledáme nejkrásnější obsluhy
Czech POINTU

MISS czech point 2009

Podrobnosti a přihlašovací formuláře nalez-
nete na www.egovernment.cz/miss

Přihlásit Váš úřad do jednotlivých kategorií
můžete již nyní. Vyhlášení výsledků a ocenění
proběhne v červnu.

Registry se upekly v pátek 13., ale nehleďte v tom symboliku

V pátek 13. února 2009 došlo k revolučnímu činu, a to hned v několika ohledech. Z legislativního pohledu se stalo to, co opravdu není pro práci našeho zákonodárského sboru typické. Poslanci se totiž zachovali pragmaticky a efektivně, když původně pět zákonů, pojednávajících o problematice základních registrů, spojili v jeden jediný. Revoluční je však význam tohoto zákona, neboť od poloviny příštího roku, kdy by měl vstoupit v účinnost, zavede pojem základních registrů veřejné správy a sdílení dat v rámci veřejné správy. Téměř přesně dva roky od okamžiku, kdy vláda schválila svou strategii tzv. Smart administration a byl představen eGon – symbol českého eGovernmentu, nabývá po datových schránkách svou jasnou tvář i její druhá stěžejní součást. Jak bude tato snaha o efektivní, pohodlné, moderní nakládání s daty vnímána v naší veřejné správě, která svou strukturou i vnitřními procesy stojí na rakousko-uherských základech? Navázali jsme na naše předchozí rozhovory z čísla 3/2008 a 4/2008 v magazínu Egovernment s náměstkem ministra vnitra pro veřejnou správu, legislativu, informatiku a archivnictví Zdeňkem Zajíčkem.

Předně tedy, proč došlo k onomu spojení 5 v 1? Celou dobu se přeci hovořilo o tzv. střečovém zákonu a čtyřech zákonech přímo popisujících jednotlivé registry?

Ano, máte pravdu, vždy jsme to takto rozdělávali a nutno říci, že obsahově či významově to stále zůstává stejné. Doposud zde neexistovalo legislativní prostředí, které by umožňovalo jakékoliv sdílení dat ve veřejné správě. Bylo tedy nutné tuto možnost popsat. Zavést jakási pravidla pro to, jak mohou být data sdílena. A to je právě úlohou onoho střečového zákona. Vedle toho jsme definovali čtyři základní registry veřejné správy a každý z nich měl popisovat samostatný zákon. Chtěli jsme tak zavést čtyři unikátní zdroje nejčastěji využívaných údajů při výkonu veřejné správy. Tím, že budou takto definovány a že bude umožněno jejich sdílení, dojde k odstranění rozříštěnosti, která ve správě dat veřejné správy v současné době existuje. Každá instituce si v rámci své agendy vede svou vlastní databázi, kde o nás má údaje, které si získala po svém, přičemž každá je aktualizuje jiným způsobem. Výsledkem je, že moje i Vaše jméno, stejně jako kohokoliv z nás, figuruje ve spoustě databází, ale pokaždé je zde provázáno jinou skladbou doplňujících údajů a ne vždy se jedná o údaje

správné. Pokud jste se přestěhoval, nebo došlo ke změně jména atp., věřím, že řada těchto databází Vás vede pod starými údaji. To je to, čemu říkáme rozříštěnost a co se snažíme odstranit novým zákonem.

Spojení oněch pěti v jeden, respektive připojení čtyř registrových zákonů k tomu střečovému, se nakonec ukázalo jako zcela logický krok. Ty čtyři zákony podrobně rozpracovávají to, co je principiálně popsáno tím střečovým, tedy mohou být jeho součástí. Navíc tímto krokem došlo k jejich „zrychlenému“ projednání, protože střečový zákon byl v rámci schvalovacího procesu Sněmovny oproti těm čtyřem mírně napřed a takto je vlastně „vzal“ sebou. Tím budeme se všemi zákony dříve hotovi a získáme více času na samotnou realizaci.

Sice jsme spolu už o základních registrech hovořili, ale přeci jen, co se tedy stane v polovině roku 2010?

Tak jak jsme uvedli, dojde ke vzniku čtyř základních registrů. Těmi budou základní registr obyvatel, základní registr osob (právnických, fyzických podnikajících a orgánů veřejné moci), základní registr územní identifikace, adres a nemovitostí a základní registr práv a povinností. Tyto čtyři registry budou obsahovat data, která budeme nazývat referenčními. Tedy ta, která jsou veřejnou správou sdílena a která bude mít veřejná správa povinnost používat a brát za platná. Zjistili jsme, že veřejná správa v každodenní praxi provádí ověřování, zda existuje konkrétní osoba, firma, úřad, adresa, případně zda má daná osoba určité oprávnění. A právě to jsou informace, které budou uloženy v těchto registrech. Pro většinu úkonů veřejné správy je přitom důležité znát právě pouze aktuální stav těchto údajů. Proto, pokud dojde například ke změně názvu ulice, nebo změně jména konkrétní osoby, budou základní registry obsahovat nové názvy. Historie změn bude uložena mimo základní registry v tzv. agendových informačních systémech jednotlivých agend. Z tohoto mimo jiné vyplývá, že jednotlivé agendové systémy, tak jak je známe dnes, které

slouží pro výkon konkrétní agendy, zavedením základních registrů nezaniknou. Z nich budou do základních registrů dodávány aktuální údaje a naopak v nich bude uchovávána historie změn. Bude tedy možné právě jejich cestou zrekonstruovat, jak se v čase měnily například názvy konkrétní adresy atp.

Smyslem uložení dat do základních registrů je tedy odstranění chybovosti, která nastávala tím, že se doposud čerpal z mnoha různých a ne vždy aktuálních datových souborů, dále zvýšení efektivity veřejné správy, která bude mít po ruce vždy aktuální údaje, a nakonec i zlepšení tzv. uživatelského komfortu pro občany, kteří nebudou nuceni dokládat stále stejné údaje při svých kontaktech s veřejnou správou. Ta je totiž povinna údaje, které má k dispozici, již po občanech nepožadovat, ale čerpat právě ze základních registrů.

Jak jste se vypořádali s bezpečností tohoto systému? Přeci jen se jedná o centralizování značného množství osobních dat pod jednu střechu. Neměli s tím poslanci při schvalování problém?

I přes ten pátek 13., na který jste upozornil, byl zákon o základních registrech schválen 131 hlasy napříč politickým spektrem. To podle mého do jisté míry odpovídá na Vaši otázku.

Samozřejmě, že bezpečnost je velice důležitá. Ale já vždy upozorňuji, že pokud chtěl někdo doposud zneužít Vaše osobní údaje, nebylo to patrně nikdy jednodušší než v současné době. K čemu došlo? Všechny údaje, které kdysi dávno byly pořízeny a uloženy na takových těch papírových kartičkách, někde v pořadačích příslušných úřadů, byly postupně elektronizovány a uloženy v počítačích. Zůstalo u nich však Vaše identifikační číslo, Vaše rodné číslo. A tak, pokud někdo zná toto číslo, což není tak těžké zjistit, a má přístup do některých databází, mohl by si velice snadno

jednotlivé údaje o Vás přiřadit k sobě právě díky tomuto identifikátoru. A to je to, co měníme. Systém identifikace Vás a Vašich údajů bude v základních registrech naprosto jiný. Pravdou je, že rodné číslo zatím nezmizí, a to z mnoha důvodů, ale systém základních registrů na něm není vystaven. Každá osoba bude mít tzv. ZIFO – zdrojový identifikátor fyzické osoby, který je generován Úřadem na ochranu osobních údajů. Vedle toho budete mít v každé agendě uloženy své údaje pod jiným číslem, tzv. AIFO – agendovým identifikátorem. Toto číslo budete mít v každé agendě jiné a není možné je navzájem propojit. Jediný kdo umožní propojení mezi jednotlivými agendami bude ÚOOÚ. Tento mechanismus možná působí komplikovaně, ale bude zaručovat nemožnost pospojování Vašich dat bez příslušného oprávnění. Navíc každý z nás bude mít možnost jednou ročně nahlédnout, kdo o něm jaká data požadoval. V případě nejasností je možné dohledat, kdo, proč a na základě jakých oprávnění.

Rozhodně se jedná o výrazně bezpečnější způsob nakládání s daty a jejich ochrany ve veřejné správě, než je tomu doposud. A já věřím, že je to opravdu velice bezpečný a životaschopný systém, který zpříjemní a usnadní život nám všem, nejen úředníkům.

K tomuto zpříjemnění dojde až za rok. To, co nás čeká už za „pár“, jsou datové schránky, ona druhá revoluční složka českého e-governmentu. V jaké se nacházíme fázi?

O schváleném Zákonu č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů jsme spolu hovořili již minule (č. 4/2008) a tak opravdu spíše popíši stav celého projektu, který začne fungovat od 1. 7. 2009. V současné době jsou k dispozici již příslušné prováděcí vyhlášky a výklad zákona. To je velice důležité, protože je spousta detailů, které je nutné si ujasnit, a právě ty by měly být obsaženy v těchto dokumentech. Vedle toho jsme se pustili do rozsáhlé informační kampaně tak, abychom odpověděli na co nejvíce otázek a udělali v této problematice jasno všem, kteří to potřebují. Vedle takovýchto roz-

hovorů a článků se jedná především o množství seminářů a workshopů, které pořádá buď samo Ministerstvo vnitra, nebo kterých se účastníme jako partneři. Krom toho jsme zřídili webové stránky www.datoveschranky.info a telefonní linku 270 005 200 jako přímou pomoc a možnost podpory. Zde je možné hledat aktuální informace, klást dotazy, případně hledat odpovědi na nejčastěji kladené otázky. Zároveň se pracuje na testovacím prostředí datových schránek, které by mělo být k dispozici v průběhu května resp. června. Domnívám se, že i díky těmto všem krokům budeme na zavedení a spuštění datových schránek připraveni.

O jak velkém množství datových schránek se bavíme?

Datové schránky jsou dvojího druhu, ty, které budou zavedeny povinně ze zákona (právnícké osoby, orgány veřejné moci atp.), a ty, o které si můžete zažádat (především fyzické osoby). Těch povinných se odhaduje do 500 000.

To je obrovské množství schránek a zpráv, které by jimi měly být posílány. Vědí opravdu všichni ti, jichž se to týká, že se tak bude dít?

Měli by to vědět, je to součást již zmiňované kampaně. Ale i kdyby se stalo, že se to někdo z nich nedozví dříve, bude informován o samotném zřízení schránky. Statutární zástupce či vedoucí organizační složky atp., tedy tak zvaná oprávněná osoba k přístupu do datové schránky, obdrží od Ministerstva vnitra dopis s informací o zřízení datové schránky a přístupovými kódy.

A od tohoto okamžiku ji musí používat?

Ano, měl by. Zákon totiž upřednostňuje tam, kde to je možné, právě elektronickou komunikaci, a proto je datová schránka zřizována. Navíc od momentu jejího zprovoznění budou do datové schránky proudit datové zprávy od ostatních subjektů. A některé z nich budou pod nějakou správní lhůtou.

Neměl by tedy meškat a měl by s datovou schránkou začít pracovat. Samotný zákon o datových schránkách sice žádnou sankci za jejich nevyužívání nezavádí, ale právě v důsledku těchto promeškaných správních lhůt by bylo možné se dostat do určitých problémů. Navíc je třeba dodat, že zpráva bude považována za vyzvednutou do deseti dnů od jejího doručení do schránky, a to bez ohledu na skutečnost, zda byla skutečně vyzvednuta či nikoli.

Co tedy má být výsledkem zavedení datových schránek?

Opět efektivnější veřejná správa. Žádné rozhodnutí, žádná zásilka se neztratí, o každé bude existovat „doručenka“, bude možné na ni efektivně reagovat atp. Jedná se o nástroj, který je revoluční i v tom, že bere úředníkům jejich papír a razítko. Musí si zvyknout na skutečnost, že dokument má stejnou hodnotu v papírové i elektronické verzi a že je možné jej, dle potřeby, mezi těmito formami téměř libovolně převádět. O tom je rovněž část zákona č.300/2008, která se věnuje autorizované konverzi dokumentů. Uvědomme si, že hovoříme o velice rychlém a efektivním doručování, které nahrazuje zásilku doporučenou, tak jak ji známe v dnešní podobě, a to i do vlastních rukou.

Hodně diskutovaná je cena, kterou budeme platit za takové doručování. Jaká tedy bude?

Otázka je, koho myslíte tím my? Vy, pokud si jako fyzická osoba zřídíte svoji datovou schránku, nebudete za doručování a odesílání platit nic. Stejně tak Vaše společnost, která bude mít datovou schránku, ušetří na korespondenci s veřejnou správou, neboť bude touto cestou zdarma. Pro fyzické osoby, podnikající fyzické osoby a právnícké osoby je datová schránka a komunikace jejím prostřednictvím zdarma. To je naše snaha přilákat k tomuto způsobu komunikace co nejvíce veřejnosti.

Platit budou úřady – instituce (orgány veřejné moci). Jim touto cestou nejvíce zefektivníme práci. Navíc i oni ušetří,

protože cena za datovou zprávu bude výrazně nižší, než je cena za současnou doporučenou obálku, natož pak za onu obálku s pruhem. Konkrétní cenu však ještě nemohu sdělit, neboť naše cenová jednání s provozovatelem systému datových schránek, Českou poštou, stále probíhají. Mohu však opravdu tvrdit, že dle velikosti úřadu a rozsahu korespondence se jedná minimálně o 10% úsporu oproti současnému nákladu na poštovné.

Je to dostatečně efektivní úspora?

Já jsem přesvědčen, že ano. Vždyť za menší objem peněz získají pohodlnější způsob komunikace, který jim nabízí naprosto zabezpečený způsob doručování i do vlastních rukou. Navíc se jedná o úspory nikoli v centrálním rozpočtu, ale o úspory přímo každého jednotlivého úřadu.

Při propojení na elektronické spisové služby se postupně celý oběh dokumentů může dít elektronicky, což je jeden ze základních momentů e-governmentu, abychom stále neskákali z papírového do elektronického světa. Věřím, že datové schránky, stejně jako ostatní části eGona, například již fungující Czech POINT, velmi brzo vezmeme za svoje a za několik málo měsíců si naši práci bez nich nedokážeme představit.

Michal Jirkovský

Elektronická spisová služba jako modul eObce - její nasazení v malých úřadech

V současné době se pracovníci na všech úrovních veřejné moci seznamují s novým Zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který vstoupí v platnost v červenci tohoto roku. Ministerstvo vnitra nyní připravuje prováděcí vyhlášky a naše společnost souběžně pracuje na projektu nasazení spisových služeb do malých úřadů, které nemají vlastní IT zázemí.

Nový zákon zavádí povinnost nahradit papírovou komunikaci mezi úřady a právníky subjekty komunikací elektronickou. K tomuto účelu budou zřízeny datové schránky. Nejjednodušší nástroj k obsluze datové schránky pak úřady získají zavedením spisové služby.

Připravované řešení pro obce spadající pod ORP Havlíčkův Brod

S vedením Městského úřadu v Havlíčkově Brodě byl dohodnut společný projekt, který rovněž zmapuje požadavky nejmenších úřadů, které jsou zatím elektronickou spisovou službou „nedotčeny“. Ty mnohdy nemají nejen vlastní IT pracovníky a technickou podporu, ale ani jejich hardwarové vybavení často neodpovídá nejnovějším trendům. Kromě toho nemají dostatečné finanční prostředky na zajištění vlastní elektronické spisové služby. Tu v současné době používají převážně větší úřady, na druhé straně se v obcích typu I elektronická spisová služba využívá jen zřídka. Přesto i pracovníci těchto úřadů budou muset ze zákona do datových schránek přistupovat.

Pro každý podřízený úřad bude u nadřízeného úřadu instalována serverová část, kde bude mít vlastní databázi a úložiště dokumentů. Ty pak budou spravovat pracovníci nadřízeného úřadu (jedná se o administraci systému, jeho zálohování a poskytování technického zázemí). Pracovníci podřízeného úřadu tak budou moci plnohodnotně využívat spisovou službu, a to pomocí tenkého klienta, kdy na libovolném počítači úřadu postačí internetový prohlížeč (Internet Explorer 6,7, FireFox, Opera).

Specifikace řešení pro Havlíčkův Brod

Na základě společného jednání mezi zástupci Městského úřadu v Havlíčkově Brodě a starosty podřízených obcí byla potvrzena spolupráce mezi oběma stranami.

Prvním krokem bylo vytvoření formuláře pro získání potřebných údajů nutných k nastavení databáze úřadu. Ten musel být velmi jednoduchý, aby starosty časově nezatěžoval.

Na městském úřadě byl připraven hardware (zatím pro testování) s instalovaným MS SQL Serverem a IIS. Časová nároč-

nost instalace a otestování přístupů nezabrala více než dva pracovní dny. Na základě vyplněných formulářů pak byla pro každý úřad, který se do projektu zapojil, připravena organizační struktura. Během následného školení, které proběhlo v prostorách MěÚ Havlíčkův Brod, byl všem uživatelům vysvětlen princip a funkcionality spisové služby a její používání.

Tenký klient pro malé úřady je zaměřen na základní funkcionality nutnou k vedení spisové služby. Velký důraz je přitom kladen na jednoduchost. Nyní se projekt nachází ve stavu testování, kdy je ověřováno, zda jsou nejen školení, ale i uživatelská příručka dostatečně srozumitelné i pro uživatele, kteří budou evidovat 20 dokumentů měsíčně.

Spisová služba našeho produktu eObec dokáže zajistit komplexní vedení spisové služby. S její pomocí je možné nahradit veškeré papírové podací deníky a ostatní evidenční pomůcky s touto problematikou spojené.

Tento modul řeší evidenci, oběh, schvalování a vyřizování dokumentů, včetně jejich zařazení do spisů. Evidence slouží jak pro klasické papírové dokumenty, tak i pro dokumenty v elektronické podobě, včetně příloh (naskenované dokumenty, libovolné soubory, e-mail, elektronická podání atd.).

Technické řešení

Databázová část a úložiště dokumentů jsou portovány na MS SQL Server, přičemž lze využít i volně šiřitelný MSDE, instalace Internet Information Server. Tuto instalaci zajistí pracovníci úřadu, který poskytuje zázemí pro malé úřady.

V případě situace, kdy nařízený úřad nebude poskytovat výše uvedené služby, lze využít nabídky naší společnosti, která poskytne hardware i software pro databázovou část a úložiště dokumentů.

Na počítačích jednotlivých připojených úřadů bude nutné zajistit pouze instalaci internetového prohlížeče (zde předpokládáme, že je instalován vždy se základní instalací).

Propojení s ostatními aplikacemi

- CzechPOINT;
- registr živnostenského podnikání (MPO);
- e-podatelná;
- napojení na IS správních agend;
- napojení na IS sociálních dávek;
- příprava na připojení k datovým schránkám.

Přínosy pro budoucnost

Navržené řešení je zaměřeno v první řadě na malé úřady, které nemají dostatečné finanční prostředky na zajištění vlastní elektronické spisové služby. Má velký potenciál i pro další zákazníky.

ASECO
CZECH REPUBLIC

Datové schránky – součást ICT řešení Telefónica O₂

Datové schránky jsou úložiště dat určené k doručování elektronických písemností orgány veřejné moci či k provádění úkonů vůči těmto orgánům. Zavádí je Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a počínaje 1. 7. 2009 budou povinné pro veškeré právnické subjekty (zapsané v obchodním rejstříku), organizace veřejné správy a některé vyjmenované další subjekty. Ostatní veřejnost si je může zřídit a v případě zájmu budou sloužit k realizování podání vůči veřejné správě a doručování zpráv veřejné správy subjektům výše uvedeným. Datové schránky zvyšují efektivitu veřejné správy. Odbourává se papírová korespondence a v důsledku institutu doručení zásilky fikci, kdy až na výjimky každá zásilka dodaná do datové schránky je po stanovené lhůtě považována za doručenu do vlastních rukou, se výrazně zrychlují jednotlivá řízení.

Naše společnost, která je v současné době prvním, největším a jediným plně integrovaným poskytovatelem služeb ICT v České republice a jednou ze tří nejvýznamnějších IT firem poskytujících komplexní IT služby veřejnému i soukromému sektoru, zvítězila ve výběrovém řízení na technickou realizaci projektu datových schránek. Projekt s názvem Informační systém datových schránek (ISDS) bude vybudován na otevřené, robustní, škálovatelné a bezpečné architektuře, která zaručuje dodržení vysokých parametrů smluv o úrovni poskytovaných služeb (SLA). Geografický cluster, redundantní technologie a dedikovaný service desk jsou zárukou spolehlivosti a dosažení požadované provozní dostupnosti. Maximální možná doba výpadku nesmí přesáhnout osm hodin ročně. Ke zvýšení spolehlivosti přispěje rovněž zdvojení systému s automatickým rozdělováním zátěže a jeho geografické rozproštění, které poslouží jako prevence proti zásahům „vyšší moci“. Dílčí výpadky systému budou řešeny přímo za provozu bez nutnosti odstávek některých jeho částí.

Vhodná architektura a použití osvědčených prvků bude zajišťovat integritu systému, zatímco integrita zpráv bude zabezpečována použitím kryptografických metod, zejmé-

Základní schéma architektury ISDS

na časového razítka a elektronické značky, které zajistí, že žádná zpráva nemůže být změněna, aniž by to příjemce nezjistil, a zpětně lze detekovat místo změny a jejího původce. Před každou operací systém vždy znovu zkontroluje celistvost zprávy. Šifrování zpráv při přenosu a jejich ukládání v šifrované podobě zaručí, že důvěrnost zpráv zůstane vždy zachována. Podle principu oddělených rolí nebudou šifrovací a bezpečnostní klíče přístupné administrátorům, stejně jako v souladu s náplní zákona nebude mít provozovatel přístup k jakýmkoli uživatelským datům. Všechny události spojené s provozem ISDS budou zaznamenávány do žurnálů, které budou pravidelně opatřovány časovým razítkem a ukládány spolu s dalšími podstatnými informacemi v důvěryhodných úložištích, která za pomoci kryptografických metod zajistí jejich hodnověrnost a platnost. Systém bude nepřetržitě dohledován a obsluhován, zápisy z dohledu budou rovněž ukládány důvěryhodným způsobem. Nezbytností je i pravidelný audit a certifikace ISVS.

Telefónica O₂ výrazně pomáhá při tvorbě moderní veřejné správy a jejímu zdárnému a občansky přívětivému rozvoji. Pomáháme analyzovat potřeby veřejné správy, sledujeme nové trendy a postupy v rámci Evropské unie, hledáme a identifikujeme zásadní oblasti zlepšení, na jejichž základě vytváříme soubor řešení s cílem posunout služby poskytované české veřejnosti na špičce nejenom v rámci Evropské unie, ale i v celosvětovém měřítku. Stejně je pojat i projekt ISDS.

Dag Jeger
Senior Marketing Specialist
Telefónica O₂ Czech Republic

Datové schránky v kontextu změn

Veřejná správa České republiky prochází již delší dobu výraznými změnami. Jednou z nich je schválení zákona č. 300/2008 Sb., který se týká datových schránek a elektronické konverze dokumentů. Tento zákon vstoupí v platnost 1. července 2009 a bude mít výrazné dopady na všechny organizace veřejné správy. Povinnosti vyplývající z tohoto zákona mají dopad na každodenní fungování všech městských a obecních úřadů a to bez ohledu na velikost obce, tedy i na ty nejmenší, kde často bývá starosta neuvolněný.

Plzeňský kraj se, ve spolupráci s některými kraji, městy a Ministerstvem vnitra, snaží všem městům a obcím pomoci se splněním všech povinností zmiňovaného zákona. Proto byly zahájeny práce na analýze dopadu tohoto zákona, jejímž zpracovatelem je společnost CORTIS Consulting s.r.o.

Cílem analýzy je rovněž najít co nejvíce rizik, která s praktickou aplikací zákona souvisí a současně navrhnout způsob řešení každého rizika. V zadání analýzy je položeno i několik otázek, jako např.:

- Má nebo nemá úřad spisovou službu, pokud ano, umí plnohodnotně nahradit papírový úřad?
- Je možné, že některý úřad (malá obec) nebude mít zavedenou aplikaci pro spisovou službu a přesto bude využívat datovou schránku?
- Když je na úřad doručena papírová žádost od občana a úřad jí musí postoupit k vyjádření jinému úřadu, je nutné, aby byla v tomto případě prováděna autorizovaná konverze, nebo se vše vyřeší tím, že naskenovaná podoba papírového dokumentu je přílohou datové správy?
- Když úřad vydává rozhodnutí např. v odvolacím řízení a občanovi má toto rozhodnutí poslat v papírové podobě, bude provádět autorizovanou konverzi rozhodnutí z papírové do elektronické podoby a toto pošle na dotčený úřad? Nebo by měli mít všichni úředníci, kteří vydávají rozhodnutí, elektronický podpis a příslušné rozhodnutí vždy vydají i v papírové, i v elektronické podobě?
- Jak postupovat v případech, že komunikuje úřad „sám se sebou“ (např. úřad, jako orgán státní správy komunikuje s městem jakožto účastníkem řízení)?

Současně jsou zpracovávány návrhy, jak zabezpečit vše, co souvisí s datovými schránkami a autorizovanou konverzí. Návrhy jsou členěny podle typu a velikosti obce (úřadu) tak, aby si každý starosta nebo tajemník mohl jednoduše vyhledat, co vše musí na úřadě udělat a na co nezapomenout.

Výsledkem analýzy tedy bude vymezení nejzávažnějších problémů a vypracování doporučení pro obce, města a kraje, jak správně postupovat. Správně znamená připravit se na naplnění zákona s minimálními dopady a s maximálními přínosy.

V současné době je dokončována analytická fáze, která byla zaměřena na zmapování připravenosti obcí, měst a krajů na praktické zavedení tohoto zákona a do prostředí úřadů. Mapování probíhalo jak prostřednictvím dotazníkového šetření, tak prostřednictvím osobních pohovorů, které se uskutečnily na typových obcích II. a III. typu a na vybraných krajích. K datu odevzdání tohoto článku (konec února) bylo zatím přijato a zpracováno 167 přehledových dotazníků, 28 podrobných dotazníků a proběhlo 12 místních šetření. Do konce analýzy se předpokládá, že tyto počty budou až dvojnásobné.

V následujícím textu jsou tlumočeny, vysvětleny, a možná i obhájeny ty nejzajímavější názory, které se v rámci dotazníkového šetření objevily. Mnohdy se jedná o názory značně kontroverzní, které se se strategií eGovernmentu příliš neshodují, ale i tyto názory je důležité poznat:

Všeobecné vnímání

Zavádění datových schránek je přirozeně vnímáno v kontextu všech dosud proběhlých změn územní veřejné správy. Představitelé měst a obcí jsou často ve funkci již delší dobu a mnohdy pamatují rušení okresních úřadů, vznik krajů a obcí s rozšířenou působností a celou řadu dalších změn. Uvědomují si, že nyní jde o další kvalitativní přelom, o velký třesk, ale na základě svých předchozích transformačních zkušeností očekávají problémy. Někdy se obávají tak výrazných problémů, že se nelze dívat jejich neochotě či nemožnosti vidět výhody, které by ze zavádění eGovernmentu nakonec měly plynout jejich městům a obcím a jejich občanům.

Odkud pramení skepse?

Především je třeba říci, že respondenti neposuzovali zavádění datových schránek jako izolovaný fenomén, ale naprosto správně ho zasazovali do celkového kontextu změn ve veřejné správě. Zvažovaný časový rámec byl rozsáhlý, mnoho respondentů uvažovalo v horizontu od zrušení okresních úřadů a zavedení krajů a obcí s rozšířenou působností dodnes.

Dále je uveden výčet klíčových zjištění, týkajících se e-governmentu:

- obce i menší města volají po objektivním, nezávislém a fundovaném poradenství jak v oblasti dostatečnosti a použitelnosti dosavadního vybavení IT, tak v oblasti kontinuity dosavadních IT řešení a jejich integrace s novinkami typu datové schránky;
- citelně chybí (a budou tedy velmi vítány) typové projekty změn a detailní metodiky popisující možné scénáře změn, zhodnocení a posouzení různých variant a detailní návrhy jak v jednotlivých případech postupovat;
- mnoho pověřených obcí, které neúspěšně kandidovaly na statut obce s rozšířenou působností, vnímá své současné postavení jako problém – dostupnost finančních prostředků z fondů EU určených na informatizaci územní veřejné správy je výrazně limitována úrovní ORP, přitom tyto obce mají (často oprávněný) pocit, že by roli lokálních technologických center či jiných nositelů inovací dokázaly stejně dobře hrát také;
- zavedení Czech POINTU je nyní s odstupem vnímáno jako velmi pozitivní krok přibližování veřejné správy občanům, a to i ve velmi malých obcích ve vysloveně venkovských periferních oblastech;
- řada představitelů především malých obcí pokládá celou záležitost za zbytečnou komplikaci, podle jejich názoru podloženého každodenní praxí potřebují jejich úřady i občané prioritně řešit zcela odlišné problémy;
- obecně lze říci, že tempo změn ve veřejné správě je zejména na venkově (obce i malá města) vnímáno jako nepřirozeně vysoké – toto vnímání může již dnes a především do budoucna posilovat nechuť až averzi k dalším změnám.

Většina uvedených problémů je tedy přesvědčovacího rázu – na jedné straně je třeba rozptýlit ať už oprávněné, nebo zbytečné obavy, na druhé straně je nezbytné překonat averzi.

První problém je řešitelný pomocí komerčních i veřejnoprávních subjektů, tedy pomocí odborných kapacit ministerstva vnitra, krajských úřadů, obcí s rozšířenou působností a poradenských a ICT firem. Zásadní roli sehraje i média – je třeba pokračovat v šíření osvěty, vysvětlování přínosů a užitečnosti datových schránek a elektronické komunikace, rovněž je nezbytné mírnit obavy a uvádět na pravou míru celou řadu mýtů a dezinformací, kterých se kolem celé problematiky objevuje poměrně dost.

Zásadní roli sehraje i výstupy tohoto projektu – jde o návrhy typových řešení, variantní scénáře změn a metodická doporučení pro všechny typové subjekty veřejné správy (obce I., II. a III. typu, statutární města a kraje).

Dosavadní komunikační strategie ze strany ministerstva vnitra, podpořená dalšími subjekty, směřuje správným směrem – vysvětluje, přesvědčuje, rozptyluje obavy. Je třeba vydržet, nepřestat a nepolevit.

Závěry a výstupy analýzy budou zveřejněny do konce měsíce března na stránkách Plzeňského kraje (www.plzensky-kraj.cz), a dále na stránkách ostatních krajů (dle jejich zájmu) a na webu Ministerstva vnitra. S výstupy Vás rovněž seznámíme prostřednictvím tohoto magazínu.

SPIS datové schránky vítá, ale varuje, pomáhá a je připraven pracovat.

V polovině února Poslanecká sněmovna PČR ve třetím čtení schválila značnou většinou 131 hlasů zákon o Základních registrech veřejné správy. Krátce na to Ministerstvo vnitra a Česká pošta podepsaly smlouvu o provozování informačního systému datových schránek. Sdružení pro informační společnost, které je spoluvůrcem návrhů zásadních reforem, legislativy a klíčových rozhodnutí zaměřených na rozvoj ICT v České republice oba tyto kroky vítá, neboť směřují k celkovému rozvoji e-governmentu v ČR. Dojde tak k posunu směrem k využívání možností informačních technologií pro práci veřejné správy tak, aby byla efektivnější a zároveň pro občany uživatelsky přívětivější. Nicméně považujeme za nutné upozornit na některé zásadní momenty, které nám v této souvislosti připadají nedořešené a mohou tak ohrozit vnímání, ale i fungování samotných projektů. Vzhledem k tomu, že do účinnosti zákona o základních registrech nás dělí ještě celý rok, ale datové schránky opravdu klepou na dveře, omezíme se v následujícím textu právě na ně.

FAKTA

K 1. 7. 2009 vstoupí v účinnost zákon č. 300/2008, který zavádí povinnost používání datových schránek pro komunikaci s veřejnou správou právními subjekty a orgány veřejné moci. Tam, kde to bude možné, má být upřednostněna elektronická komunikace před papírovou tak, aby došlo k vyšší efektivitě veřejné správy. Za tímto účelem má zmiňovaný zákon dvě části, tu, která se věnuje právě elektronické komunikaci, a tu, která umožňuje tzv. autorizovanou konverzi dokumentů, tedy ověřený převod mezi papírovou a elektronickou formou dokumentu navzájem. To je mimo jiné ona revoluce, která je často v souvislosti s tímto zákonem zmiňována, když je konečně na stejnou úroveň vnímání veřejné správy postaven dokument ať v té či oné podobě. Potud vše velice správné a žádoucí. SPIS s těmito záměry může jen souhlasit, nakonec se na přípravách a formování některých pasáží zákona rovněž podílel.

ČASU MÁLO, PRÁCE HODNĚ

Datová schránka má sloužit jen k doručení datové zprávy. Její další zpracování, včetně archivace, má již probíhat mimo datovou schránku, nejlépe prostřednictvím spisové služby. Úřady a instituce by ze zákona měly mít elektronickou podatelnu už dávno. Na ní je zcela logická návaznost existence spisové služby. Ale kdo tuto zákonnou povinnost opravdu splnil? Všichni ti, kteří elektronickou spisovou službu ještě nemají (a dle našich informací se jedná se o drtivou většinu ze 6300 obcí ČR), jsou nyní nabádáni k tomu, aby si ji urychleně pořídili. Ale i zkušeni „spisovkářští harcovníci“

vědí, že implementace elektronické spisové služby a zvyknutí se úřadu na ní trvá nikoli týdny, ale měsíce. A těch do 1.7. 2009 nezbývá mnoho. Je pravdou, že MV si je vědomo tohoto problému a iniciovalo vznik poradenských středisek u obcí s rozšířenou působností. Ta by měla obhospodařovat malé obce možnostmi technické pomoci, případně i „hostingem“ elektronické spisové služby atp. Ale kolik těchto center už je funkčních a jak dlouho jejich vybudování a zprovoznění bude trvat? Čas běží!

JEDNO IČ = JEDNA SCHRÁNKA

Pro malou obec či firmu je to jednoduché, mají jednu schránku, a to vypadá logicky. Ale stejně tak jen jednu schránku bude mít i velký úřad typu MV, nebo firma jako ČEZ, které mají řadu dislokovaných pracovišť a poboček po celé ČR. Ale úřední dokumenty budou dostávat jen do té jedné jediné schránky. Musí tedy zařídit, aby spisová služba dokázala identifikovat o jakou zásilku se jedná a transportovat ji na jiné příslušné pracoviště. K tomuto tématu SPIS se svými členy organizuje řadu přednášek a diskusí ve spolupráci s Hospodářskou komorou, Svazem průmyslu a obchodu, Advokátní a notářskou komorou atp.

ABYCHOM NEMĚLI POTĚMKINA

Potěmkinovy vesnice jsou pojmem pro hezky natřené fasády domů, které se ze zadu neodvratně rozpadají. Měli bychom napnout všechny síly k tomu, aby datové schránky nebyly potěmkinovské tím, že sice mezi schránkami bude běhat elek-

tronický obsah, ale ten se pak vytiskne na papír, aby mohl dále běhat uvnitř úřadu. Tím by nenastala ona kýžená efektivita veřejné správy, jen bychom si odškrtnuli splnění cíle, kterým bylo spuštění datových schránek ke konkrétnímu datu.

VÝKLAD ZÁKONA

Dnes je velkým problémem různý výklad zákona 300/2008 různými právníky. SPIS se s MVČR domluvil na společných akcích snažících se společně prosadit jednotným výkladem tohoto zákona.

Je ještě mnoho detailů, které je nutné vyjasnit. To by mělo být úlohou jak výkladu samotného zákona, tak prováděcích vyhlášek. Za takovéto situace se opravdu může stát, že systém datových schránek bude nastartován, ale nebude využíván efektivně. Bude pouze rozhraním mezi elektronickým a papírovým světem, což by bylo žalostně málo. Datové schránky mohou přinést nám všem daleko více.

Členové Spisu se proto podílejí na společných akcích např. typu Roadshow Ministerstva vnitra, vedení snahou nabídnout obcím výhodná řešení jak nejlépe zvládnout „přechod“ k plnění svých povinností vyplývajících z nově účinného zákona č. 300/2008 Sb. Spis má ve svém okruhu členů firmy, které se touto problematikou zabývají a mají ambice pomoci veřejné správě k rychlým krokům, které přispějí k vyšší efektivitě, promptnímu nasazení těch nejmodernějších řešení informačních systémů, ať už formou integrace stávajících systémů, implementací modernějších IS či hromadným zaškolením pracovníků veřejné správy.

Jiří Polák
Prezident
SPIS

Jak na PDF v úřadě ?

S přicházející elektronizací veřejné správy stále více roste úloha standardů využívaných ve vzájemné komunikaci úřadů mezi sebou nebo s externími subjekty, ale také standardů pro budování samotných informačních systémů. Jedním z nich, popisujících elektronický dokument, je známé PDF. Pravidelnému čtenáři časopisu Egovernment zcela určitě neunikly články v dřívějších číslech informující o tom, co je PDF, jaká je jeho role v informačních systémech, v komunikaci mezi úřady a občany, jak koresponduje s legislativními požadavky a mnoho dalších témat. Vlastnosti tohoto elektronického média také neunikly místním úřadům a institucím a PDF se dostalo také do legislativy České republiky. A to hned v několika případech:

- PDF/A jako standard pro předávání dokumentů do archivu;
- PDF/A jako výstupní dokumentový formát spisových služeb;
- PDF 1.7 jako formát používaný pro konverzi dokumentů;
- PDF obecně jako jeden z formátů pro komunikaci prostřednictvím datových schránek.

Minimálně o těchto případech se hovoří v prováděcích vyhláškách či jiných formách doporučení nebo nařízení. Jako všechno nové, také problematika samotné elektronizace veřejné správy a s ní spojené změny přináší mnoho diskuzí, dohadů, obav, ale také očekávání. To, že tvůrcem uvedeného formátu je firma Adobe, je známý fakt. Zřejmě díky tomu se na nás obrací mnoho zástupců veřejného sektoru s různými dotazy, v současnosti pak převažují otázky ohledně používání PDF v jejich úřadě. V tomto článku si proto ukážeme, jak se poprat s PDF v malém, ale i větším úřadě, především pak, jaké možnosti nabízí samotná firma Adobe.

Uvedené legislativní prostředí požaduje po tvůrcích informačních systémů, aby se vyrovnali s několika úrovněmi práce s PDF v rámci systémů používaných v různých úřadech:

1. čtení, tisk, ověřování a další práce s PDF;
2. samotná tvorba PDF z výstupu různých aplikací v požadovaném výstupním standardu;
3. podepisování PDF.

K problematice lze přistoupit z několika stran. Díky otevřenosti formátu PDF a jeho plně veřejné normě je na trhu několik dostupných řešení, která nejsou nutně pouze z produkce Adobe. Pokud je mi známo, jediné Adobe nabízí ucelený koncept programových prostředků, které zajišťují všechny požadované funkce nad PDF. Pojďme si nyní rozebrat jednotlivé úrovně práce.

Ad 1) Z hlediska programových prostředků je čtení, prohlížení, tisk a ověřování podpisů tou jednodušší částí práce s PDF. K ní nám stačí Adobe Reader, který si může

každý uživatel stáhnout zdarma z www.adobe.com/reader/, a to v plně české verzi. Jsem přesvědčen, že převážná část čtenářů tak již učinila, nebo dostala Reader spolu s počítačem. Vzhledem k tomu, že tento program je k dostání zdarma, není ani mnoho jiného software, který by jej nahrazoval. Pokud se najde, je potřeba zvážit jeho použití, jelikož nemusí podporovat minimálně dvě požadované funkce – zobrazení režimu PDF/A a ověřování elektronického podpisu v PDF. Proto doporučuji používat Adobe Reader, a to nejnovější verzi pro daný operační systém, většinou to bude verze 9.

Ad 2) Tvorba PDF je již činností s podstatně širší nabídkou. Všeobecně ji lze rozdělit na tvorbu PDF na samotné pracovní stanici nebo jako službu informačního systému. Oba způsoby jsou reprezentovány celou pleiádou softwarových prostředků, od různých freeware, přes placené programy různých výrobců až po programy vytvořené na zakázku dodavatelem informačního systému, například spisové služby. Při výběru vhodného programu pro tvorbu PDF je potřeba zodpovědět několik otázek:

- dokáže software generovat opravdu požadované standardy PDF/A, PDF 1.7 v plně širší;
- dokáže software sloužit všem aplikacím v úřadě tak, aby nebylo nutno používat různý software v různých aplikacích (vyšší náklady na údržbu, školení, správu);
- jak je zaručen další rozvoj software;
- jaká je výsledná cena systému za určitou dobu – licence, instalace, implementace, integrace a údržba.

Při pořizování systémů se většinou berou v úvahu jen ceny licencí, bohužel ve výsledku mohou být tou nejmenší investicí, kterou úřad při provozu takového systému udělá. Zbytek se notně prodraží.

Zde nabízí Adobe nejucelenější řešení na trhu jak pro malé úřady, tím je známý program **Acrobat** (stačí ve verzi Standard), tak pro velké instituce, kterým je platforma **Adobe LiveCycle ES**. O obou jsem již v časopise Egovernment psal, proto krátce.

Adobe Acrobat (www.adobe.cz) umožní převést do požadované normy PDF spoustu jiných formátů a tiskových výstupů aplikací, v úřadě pak jde především o texty typu RTF nebo DOC, tabulky XLS nebo obrázky typu JPEG, TIFF. Acrobat umožní tvorbu přímo z MS Office aplikací, lze jej integrovat s aplikacemi jiných výrobců. Navíc garantuje shodu požadovanou

normou PDF, umožní uživateli aktivně pracovat s PDF dokumentem. Lze pomocí něj pracovat také s PDF formuláři a řídit formulářové procesy. Je nejhodnějším prostředkem pro malé a střední úřady, navíc jej Adobe nabízí za speciální cenu pro veřejnou správu. Jeho testovací verzi lze získat na www.acrobat.com nebo v české verzi na pobočce Adobe Systems v Praze.

Adobe LiveCycle ES (www.adobe.cz) je programový balík pro velké úřady, vytvářející služby s PDF v rámci celého IS, a to služby serverové. Jeho implementace umožní připojit všechny agendové systémy úřadu a samotné generování PDF je tak plně automatizované v rámci používaných aplikací. Uživatel pracuje jen s programem Adobe Reader. Obrovskou výhodou balíku je jeho modulárnost a možnost rozšíření tvorby PDF na celý systém pracující s formuláři, elektronickými spisy, zabezpečením dokumentů a podporou dokumentových procesů v úřadě.

Ad 3) Podepisování PDF je možno zajistit také několika způsoby. Je možno si instalovat další software, který podpis zajistí a který také validuje podepsané dokumenty. Adobe však nabízí podpis integrovaný do již zmíněného vlastního software. Menší a střední úřady mohou podepisovat PDF přímo programem **Acrobat** (opět stačí Standard). Tam, kde se uvažuje o využití centralizované tvorby PDF pomocí **LiveCycle ES**, lze vytvořit řešení, ve kterém uživatel podepisuje pomocí zdarma dostupného programu **Adobe Reader**.

Pozornému čtenáři určitě neunikl fakt, že všechny požadované funkce lze zajistit jedním programem, a tím je **Adobe Acrobat** (v popsanych případech stačí Standard). Ten představuje uživatelské řešení na pracovní stanici každého uživatele (úředníka), který vytváří, případně podepisuje PDF dokumenty. Pokud je takových uživatelů mnoho a je tedy preferováno serverové řešení, použitím Adobe LiveCycle ES jej vytvoříte. Všem uživatelům stačí zdarma dostupný **Adobe Reader**. Náklady na systém se tak přesunou na serverové řešení. Podobné jednoduchosti nelze nikdy dosáhnout použitím prostředků jiných stran. Na straně uživatele bude potřeba vždy instalovat něco víc, než je Adobe Reader. Tím se zvyšují nároky na údržbu a rozvoj systému, navíc takové řešení nedovolí využít Reader i k dalším činnostem uvnitř úřadu (formuláře, zabezpečení dokumentů, elektronický spis,...). U menších úřadů je situace jednoduchá, Acrobat pokrývá plně jejich problematiku. U větších úřadů, a tedy i systémů je potřeba opravdu důkladně zvážovat nabízená řešení s ohledem na jednoduchost, další rozvoj a předpokládané možnosti využití. Konzultanti v Adobe nebo u našich Solution partnerů (www.adobe.com/cz/purchase/) Vám rádi poradí.

RNDr. Vladimír Střálka
Country Manager
Adobe Systems, s.r.o., Praha

Datové schránky do každé obce

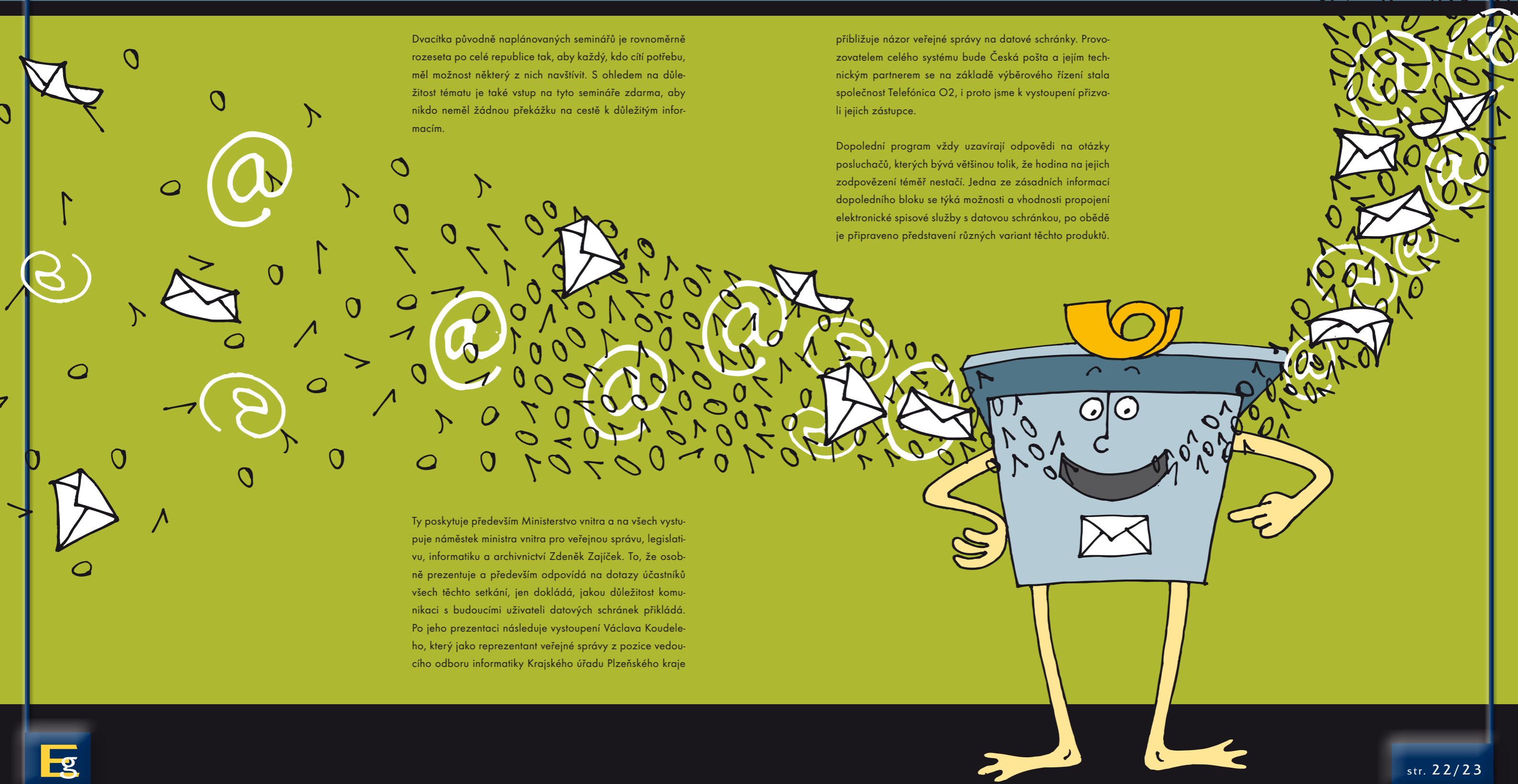
Téměř pod takovým heslem vytvořil magazín Egovernment sérii seminářů, které mají široké veřejnosti nabídnout od ledna až téměř do června možnost seznámení se s problematikou datových schránek. V reakci na schválený Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a především na velice blízké datum účinnosti zákona – 1. 7. 2009 - jsme se rozhodli navštívit téměř každý „kout“ naší republiky.

Dvacítku původně naplánovaných seminářů je rovnoměrně rozeseta po celé republice tak, aby každý, kdo cítí potřebu, měl možnost některý z nich navštívit. S ohledem na důležitost tématu je také vstup na tyto semináře zdarma, aby nikdo neměl žádnou překážku na cestě k důležitým informacím.

přibližuje názor veřejné správy na datové schránky. Provozatelem celého systému bude Česká pošta a jejím technickým partnerem se na základě výběrového řízení stala společnost Telefónica O2, i proto jsme k vystoupení přizvali jejich zástupce.

Dopolední program vždy uzavírají odpovědi na otázky posluchačů, kterých bývá většinou tolik, že hodina na jejich zodpovězení téměř nestačí. Jedna ze zásadních informací dopoledního bloku se týká možnosti a vhodnosti propojení elektronické spisové služby s datovou schránkou, po obědě je připraveno představení různých variant těchto produktů.

Ty poskytuje především Ministerstvo vnitra a na všech vystupuje náměstek ministra vnitra pro veřejnou správu, legislativu, informatiku a archivnictví Zdeněk Zajíček. To, že osobně prezentuje a především odpovídá na dotazy účastníků všech těchto setkání, jen dokládá, jakou důležitost komunikaci s budoucími uživateli datových schránek přikládá. Po jeho prezentaci následuje vystoupení Václava Koudeleho, který jako reprezentant veřejné správy z pozice vedoucího odboru informatiky Krajského úřadu Plzeňského kraje

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Účastníci tak mají možnost diskutovat s jejich implementátory o jednotlivých funkcionalitách jejich produktů, vhodnosti jejich nasazení pro úřad podle velikosti a objemu korespondence a další záležitosti.

Přestože jsme naše setkání dimenzovali do velice prostorných sálů, nestačí pokrýt zájem účastníků. S blížícím se termínem 1. 7. 2009 počet těch, kteří se již na jednotlivé semináře nevěšili, vzrůstal, proto jsme se s partnery shodli na nutnosti pokračování. Dobrá zpráva pro všechny ty, které jsme museli odmítnout, je, že vedle původně naplánovaných 20 setkání jsme připravili dalších pět, které by měly pokrýt zájem.

PLZEŇ	27. 1.
KARLOVY VARY	28. 1.
OLOMOUČ	3. 2.
FRÝDEK MÍSTEK	4. 2.
JIHLAVA	9. 2.
PRAHA	17. 2.
MOST	18. 2.
ÚSTÍ NAD LABEM	19. 2.
HRADEC KRÁLOVÉ	16. 3.
LIBEREC	17. 3.
PARDUBICE	18. 3.
OSTRAVA	31. 3.
BRNO	2. 4.
KLADNO	28. 4.
MLADÁ BOLESLAV	29. 4.
PŘÍBRAM	30. 4.
BENEŠOV	5. 5.
ČESKÉ BUDĚJOVICE	6. 5.
ZLÍN	7. 5.

Podrobné informace naleznete na www.egovernment.cz/schranky. Po vybrání termínu, který Vám vyhovuje, se dostanete na registrační formulář. Teprve po jeho vyplnění máte zajištěn a rezervován vstup na příslušnou akci.

Dodejme jen, že z množství dotazů a odpovědí, které na seminářích zaznívají, se připravují výstupy, které naleznete buď na uvedených webových stránkách našeho magazínu, nebo na oficiálních informačních stránkách, které k problematice datových schránek uvedlo do provozu Ministerstvo vnitra na adrese www.datoveschranky.info. Některé z nejběžnějších dotazů a odpovědí naleznete i na následujících stránkách.

NOVÉ TERMÍNY:

13. 5.	BRNO
14. 5.	JIHLAVA
19. 5.	OLOMOUČ
21. 5.	PLZEŇ
26. 5.	PRAHA

registrace na

www.egovernment.cz/schranky

Je nutné o zřízení schránky nějak žádat?

PRÁVNICKÉ OSOBY

Subjekty, které mají ze Zákona č.300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů povinnost používání datových schránek, o ni nemusí žádat. Bude jim zřízena automaticky. Ministerstvo vnitra bude příslušnou oprávněnou osobu – statutárního zástupce - o zřízení schránky informovat a přitom jí zašle přístupové kódy. Počínaje tímto okamžikem je schránka funkční a mohou do ní proudit datové zprávy. To je velice důležitá informace pro ty, kteří se domnívají, že nebudou-li datovou schránku otevírat, nebudou žádné zprávy „dostávat“. Datová schránka je tedy od okamžiku zřízení funkční a není nutné ji nijak aktivovat.

FYZICKÉ OSOBY

Fyzické osoby (občané či podnikající fyzické osoby) nemají ze zákona povinnost datovou schránku užívat. Z toho vyplývá povinnost požádat o ni v případě, že ji chtějí zřídit. Nejsemnější se taková žádost učiní prostřednictvím kontaktních míst Czech POINT. Protože fyzické osoby mohou požádat jak o zřízení, tak o zneplatnění své datové schránky, a to opětovně, je tato žádost vyřízena zdarma pouze poprvé. Při každém dalším opakování bude zpoplatněna částkou 200,- Kč.

Budou se zprávy v datové schránce archivovat?

Zprávy, které budou do datové schránky doručeny, v ní budou k dispozici až do okamžiku jejich vyzvednutí. Zpráva tedy zůstává ve schránce k dispozici až do jejího reálného vyzvednutí. Mimo jiné je tak zachována možnost, aby příjemce i s odstupem času zjistil, co všechno promeškal tím, že si schránku nevyzvedával.

Protože ale datová schránka není archiv, ty zprávy, které jsme již vyzvedli a prohlédli, jsou po uplynutí devadesáti dní automaticky smazány. Znamená to mimo jiné, že příjemce, pokud to je vhodné, si musí tyto zprávy sám archivovat. To je možné buď na vlastním počítači například prostřednictvím elektronické spisové služby, nebo prostřednictvím archivačních služeb, které bude nabízet Česká pošta. Menší obce pak mohou využít služeb tzv. eGon center, která jim budou k dispozici na „trojkových“ obcích.

Pozn.: Bez ohledu na to, jak dlouho trvá uživatel, než si datové zprávy vyzvedne ze schránky, je zpráva, která byla do schránky doručena, za deset dní od jejího doručení považována za převzatou-vyzvednutou, a to bez ohledu na to, zda si ji příjemce ze schránky skutečně vyzvedl.

Kdo může datovou schránku používat?

V prvním okamžiku může do schránky přistupovat jen tzv. oprávněná osoba, tedy ta, která obdržela přístupové kódy. Tou může být samotná fyzická osoba, která si nechala schránku na svou žádost zřídit či fyzická podnikající osoba. U těch subjektů, kde dochází ke zřízení ze zákona automaticky, je touto oprávněnou osobou statutární orgán, člen statutárního orgánu, vedoucí organizační složky či vedoucí orgánu veřejné moci.

Protože ne vždy bude tato osoba mít dostatek času s datovou schránkou pracovat, může tuto činnost delegovat, tak jako v případě papírové pošty, na další osoby. Těmi může být tzv. administrátor. U větších organizací pak bude jistě využito i institutu pověřené osoby, na kterou může spravování schránky delegovat jak oprávněná osoba, tak administrátor.

V praxi to může například znamenat, že oprávněnou osobou je starosta obce, který deleguje administrátorská práva na vedoucího odboru IT a pověřenou osobou učiní pracovníka podatelny.

Podpisování zpráv posílaných datovou schránkou – elektronický podpis

I přesto, že se jedná o uzavřený doručovací systém, je nutné především s ohledem na správní řád dodržet povinnost podepisování jednotlivých dokumentů zasílaných prostřednictvím datových schránek. Princip je takový, že zpráva odeslaná datovou schránkou musí být opatřena zaručeným elektronickým podpisem. Nakládání s dokumenty v elektronické podobě by se mělo řídit stejnými pravidly, kterými se v dané instituci řídí nakládání s papírovými dokumenty.

Záleží tedy na zavedených vnitřních zvyklostech každého úřadu. Pokud v současné době úředník vydává konkrétní rozhodnutí v papírové podobě a podepisuje jej sám, může být pro práci se spisem v elektronické podobě vybaven rovněž elektronickým podpisem. Jsou ale úřady, které velmi často využívají možnosti, kdy úředník provede rozhodnutí, ale s dovětkem za správnost jej podepíše jeho sekretariát, pracovník spisové výpravy atp. Tedy za více pracovníků, kteří tato rozhodnutí provádějí, stvrzuje správnost svým podpisem pouze jedna osoba. Úplně stejným způsobem je totéž možno realizovat v elektronické podobě. V celém úřadě tak může existovat jen jeden elektronický podpis, například v rámci podatelny, kterým příslušný pracovník opatřuje spis a stvrzuje správnost rozhodnutí, která učinili ostatní jeho kolegové v jiných odděleních úřadu.

Fyzické osoby to mají ještě jednodušší, neboť ty jsou samy sobě oprávněnou osobou. Pokud tedy budou odesílat dokumenty prostřednictvím datové schránky, nemusí je opatřovat elektronickým podpisem, neboť jejich autentizace je v tu chvíli zaručena právě tím, že používají svoji vlastní schránku. Fyzické osoby mohou tedy prostřednictvím datové schránky realizovat podání vůči veřejné správě bez vlastnictví elektronického podpisu.

Bude existovat něco jako „telefonní“ seznam datových schránek?

Nebude existovat žádný oficiální seznam datových schránek, do kterého by bylo možné se podívat a zjistit, kdo má a kdo nemá datovou schránku. Informační systém datových schránek bude fungovat opačně, bude možné se „zeptat“, zda příslušná osoba má datovou schránku. Pokud ano, bude možné do ní zprávu odeslat. Důvodem pro tuto formu je ochrana dat a především skutečnost, že seznam schránek se může měnit. Speciálně fyzické osoby si mohou schránky zřizovat, ale i rušit. To, že jsme někomu odesílali do jeho datové schránky elektronickou zprávu před týdnem, neznamená automaticky, že tuto schránku ještě dnes vlastní. Proto je nutné pokaždé učinit dotaz, který vrátí odezvu s aktuálním stavem.

Jak zjistím, zda konkrétní osoba má datovou schránku, či jaká je datová schránka určité instituce?

Informační systém datových schránek bude fungovat na principu dotaz – odpověď. Bude tedy nutné vznést dotaz, zda pan Josef Novák má datovou schránku. Pokud bude více datových schránek s tímto jménem, bude nutné danou osobu blíže specifikovat (nejčastěji datem narození). Teprve pak systém vrátí odpověď s „adresou“ příslušné datové schránky. Není tedy možné listovat seznamem datových schránek a vybrat si toho „svého“.

Pokud ze strany občana dostane úřad podání v papírové podobě, je nutné, aby odpovídal elektronicky či papírově?

Mohlo by se zdát, že zvolil-li někdo ke komunikaci s veřejnou správou papírovou formu, přeje si takto komunikovat. Zákon č. 300/2008Sb. upřednostňuje, je-li to možné, elektronickou komunikaci. Proto i u reakcí na ta podání, která úřady obdrží papírovou formou, musí zjišťovat, zda má odesílatel datovou schránku. Pokud zjistí, že tato schránka existuje, odpověď je nutné odeslat elektronicky jejím prostřednictvím.

V jakých formátech bude možné s datovou zprávou posílat přílohy?

Formáty bude přesně stanovovat prováděcí vyhláška, která nyní prochází tzv. vnitrosortním připomínkovým řízením. S největší pravděpodobností by se ale mělo jednat o formáty PDF, TIF a PNG.

Znamená zavedení datových schránek konec elektronických podatelny?

Nikoli nutně, bude záležet na tom, jaký význam pro ten který úřad bude elektronická podatelna nadále mít. Některé úřady si ji z různých důvodů ponechají, jiné ji plně nahradí právě datovou schránkou.

Je v souvislosti s datovou schránkou nutné zavádět do úřadu i spisovou službu?

Od určité velikosti úřadu, respektive objemu zpráv v datové schránce nepochybně. U velmi malých úřadů vystačí jakýsi základ spisové služby, který bude vlastně rozhraním datové schránky. Většina úřadů ale bude muset buď vlastnit elektronickou spisovou službu, nebo využít podobného servisu, který bude nabízet Česká pošta, respektive Telefonica O2. Menším obcím pak budou pomoc nabízet tzv. eGon centra, která budou fungovat v rámci krajských úřadů, či „trojkových“ obcí.

Bude nutné konvertovat do elektronické podoby veškeré dokumenty, například velké výkresy v rámci stavebního řízení atp.?

Nově vznikající dokumenty již většinou jsou a budou pořizovány elektronickou cestou, proto budou i takto zasílány. U starších bude taková příloha zasílána pro jednoduchost v papírové podobě. V budoucnu by pak měla být vytípená místa, která by byla vybavena i velkoplošnými scanery tak, aby i staré dokumenty, včetně historických, bylo možné elektronizovat.

Pokud mám schránku na své jméno jako statutární zástupce právnického subjektu, mohu ji používat jako soukromou, nebo musím mít ještě jednu?

V takovémto případě je první schránka používána pro komunikaci s právnickým subjektem a pro korespondenci s fyzickou osobou je nutné zřídit druhou, tedy oddělit Vaši funkci a soukromí. Informační systém toto umí rozlišit a bude takto postupovat.

Kolik datových schránek bude mít úřad? Záleží na jeho velikosti?

Každý právnický subjekt bude mít pouze jednu datovou schránku. Třídění došlých zpráv a jejich rozesílání uvnitř úřadu se pak bude řídit vnitřním spisovým řádem toho kterého úřadu. Proto od určité velikosti instituce je vhodné, aby byla vybavena elektronickou spisovou službou, která komunikaci s datovou schránkou, tedy určité vnitřní třídění a zasílání na příslušné odbory dokáže zařídit.

Jak poznáme, komu je v rámci úřadu určena datová zpráva, která je doručena do naší datové schránky?

Stejně jako v případě dnešní papírové pošty. Některé zprávy budou adresovány přímo konkrétní osobě, či odboru, jiné budou posílány na základě určitého zákona či s určitým číslem jednacím. Ty všechny je možné roztrždit bez jejich otevření a odeslat uvnitř úřadu příslušné osobě.

Stejně jako dnes u papírových obálek bude určité procento těch, které nebude možné takto snadno identifikovat. Bude tedy nutné je otevřít a teprve podle obsahu předat příslušnému úředníkovi ke zpracování.

Michal Jirkovský

UŽ JE TO PODESPÁNO, UŽ JE TO HOTOVO.

Ministr vnitra Ivan Langer a generální ředitel České pošty Petr Sedláček podepsali koncem února smlouvu o provozování informačního systému datových schránek. Stalo se tak veřejně a slavnostně před novináři a za přítomnosti těch, kteří si to odpracovali, tedy náměstka ministra vnitra Zdeňka Zajíčka a ředitele Sekce rozvoje služeb a eGovernmentu České pošty Petra Stieglera.

Ministr vnitra nešetřil superlativy, když označil tento krok za největší změnu, která se ve veřejné správě stala za posledních 200 let. Zároveň uvedl, s odkazem na Strategii rozvoje služeb pro informační společnost, že to je jeden z těch kroků, které posouvají Českou republiku když ne mezi tři, tak mezi pět nejlepších v oblasti e-governmentu v Evropě.

Každopádně po třech letech práce a čtyři měsíce před účinností Zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů se zdá, že všechny základní podmínky pro fungování datových schránek jsou splněny.

ZA KOLIK A KDO?

Bezpochyby tím nejdramatičtějším bodem, v němž se Česká pošta a Ministerstvo vnitra nemohly dohodnout, byla cena. Platit za jednu transakci (za tu je považováno odeslání jedné datové zprávy) budou pouze orgány veřejné správy. Všichni ostatní budou mít možnost používat datové schránky ZDARMA. Platí to pro režim, v němž bude systém pracovat od 1. 7. 2009, tj., že zprávy prostřednictvím datových schránek budou povinně směřovat z úřadu na úřad, z úřadu směrem k právnickým a fyzickým osobám. Případně, pokud budou chtít, mohou, ale nemusí takto posílat podání právnické osoby a fyzické osoby směrem k úřadům (ale pouze jim, nikoli ostatním PO a FO). Při takovéto korespondenci budou tedy všichni, kdož nejsou orgány veřejné moci, zasílat svá podání těmto orgánům v elektronické podobě zadarmo. Orgány veřejné moci budou pak za tuto službu platit, ale ne stále stejnou částku. Cena za jednu transakci bude totiž

kolísat v rozmezí 17,9 - 9,9 Kč, podle velikosti, respektive objemu odeslaných zpráv v rámci CELÉ veřejné správy. Jinými slovy, čím více všechny úřady odešlou, tím nižší budou platby.

Hranice	Cena služby pro uživatele	Cena služby pro uživatele
Transakci kumulativně	Cena s DPH	Cena bez DPH
0 - 33 mil.	17,90	15,04
33 - 66 mil.	15,90	13,36
66 - 100 mil.	13,90	11,68
100 - 123 mil.	11,90	10,00
nad 123 mil.	9,90	8,32

Zdroj: www.mvcr.cz

Tedy až počet odeslaných zpráv všemi orgány veřejné moci dosáhne konkrétní hranice (33 mil., 66 mil., 100 mil., 123 mil.), bude automaticky snížena cena za transakci pro všechny.

V tuto chvíli je platná tabulka s DPH. Jak ministr Langer na tiskové konferenci uvedl, jedná se sice o substituci dosavadní služby doručování obálek s barevným pruhem v elektronické podobě, ale za ty se DPH neplatí. Tento model se však elektronicky substituovat nepovedlo, ale jak uvedl, bude přesvědčovat ministra financí o smysluplnosti i takového kroku.

UŠETŘÍME?

Co tedy znamenají výše uvedená čísla? Vzhledem k tomu, že doporučený dopis stojí 28,- Kč a dopis do vlastních rukou až 38,- Kč, zdá se logické, že bychom měli na odeslání ušetřit. A to nejen ti, kteří nejsou orgány veřejné moci a nebudou platit nic, ale i ti, co budou platit podle uvedené tabulky. Generální ředitel České pošty prezentoval několik propočtů v závislosti na tom, jaký druh korespon-

dence (doporučená, obyčejná, s pruhem..). Všechny propočty uvádějí úsporu pro úřad v rozmezí 30 - 60% současného stavu.

NEHCI SLEVOU ZADARMO

Ministerstvo vnitra už dříve, možná opatrně, uvádělo, že úspora úřadů se bude pohybovat kdesi mezi 10 - 30%. To vypadá jako realističtější odhad. Nicméně má patrně pravdu i generální ředitel České pošty, když říká, že jeho čísla úspor vychází z odhadovaného nárůstu elektronické korespondence oproti současnému stavu. Jinými slovy, stejně jako kdysi jsme volali přes pevnou linkou téměř minimálně oproti současnosti, kdy máme v kapse mobil, budeme v budoucnu posílat daleko více zpráv než nyní dopisů, protože ten systém je levnější, pohodlnější a efektivnější.

KDO TO ZAPLATÍ?

Všichni uspoříme, nikdo netratí? Ne tak docela. Celá přípravná část, včetně rozesílání obálek s přístupovými kódy, je hrazena Ministerstvem vnitra. To je jednorázová investice. Platit jednotlivé transakce budeme České poště. Té doposud platíme za proužkované obálky. Máme-li uspořit, budeme jí platit méně. Konkrétně odhady České pošty udávají, že přechodem z papírového na elektronické doručování přijde o 800 milionů Kč. Provoz datových schránek nebude těchto 800 milionů kompenzovat plnohodnotně. Pošta, jak se zdá, tak trochu spoléhá na budoucnost a na rozšíření služeb souvisejících s datovými schránkami. Konkrétně se hovoří o hybridní poště, Postsignum, dlouhodobém zálohování dat, SMS notifikaci doručené zásilky a také o komerčním využití datových schránek (tedy o komunikaci mezi PO a FO navzájem). To je ale až další krok, a kdy a za jakých podmínek by k němu mohlo dojít, na tiskové konferenci nikdo neřekl.

POCIT JISTOTY A BEZPEČÍ?

Po uživatelské stránce se zdá, že projekt datových schránek naplňuje zákonitost e-governmentu beze zbytku. Měl by být rychlejší a levnější než stávající systém (tedy efektivnější), měl by umožňovat snazší způsob kontroly, měl by být uživatelsky přívětivější a bezpečnější. To bylo ale jediné slovo o bezpečnosti, které na tiskové konferenci k podepsání smlouvy zaznělo. Je samozřejmě důležité prezentovat celý projekt veřejnosti tak, aby se s ním sžila a byla na něj připravena. Tomu se ministerstvo věnovalo intenzivně doposud. Zároveň je však nutné hovořit i o technickém pozadí, abychom si byli jisti, že všechny zprávy jsou opravdu v dobrých rukou a můžeme se na ně spolehnout. Informací tohoto typu je zatím jen velice poskrovnu. Času do 1. 7. 2009 však mnoho nezbyvá.

-MJ-

SOFTWARE

Konverze dokumentů a elektronizace procesů

Bylo by zbytečné připomínat čtenářům Egovernmentu, co všechno se změní 1. července tohoto roku, kdy vstoupí v platnost zákon o elektronických úkonech, autorizované konverzi dokumentů a připojení datových schránek (300 /2008Sb.). Zvláště o datových schránkách již magazín Egovernment informoval poměrně podrobně. Psalo se i o různých aspektech práce s elektronickými dokumenty a elektronickým podpisem. Zbývá tedy podívat se na některé praktické záležitosti spojené s konverzí dokumentů – tedy s převáděním dokumentů z listinné podoby do elektronické, a případně naopak – i na to, jak tyto záležitosti mohou ovlivnit vnitřní efektivitu úřadů.

ZE SOUBORU NA PAPÍR A ZPĚT

Je důležité mít na mysli, že neřešíme situaci živnostníka, který ročně zpracuje několik listů či souborů, ale hovoříme o problematice, jejíž rozsáhlost vyžaduje systémové řešení. Větší úřady zpracovávají ročně desetitisíce dokumentů s právními důsledky, u magistrátů větších měst pak toto číslo může výrazně překročit 100 000. V tomto okamžiku má ještě drtivá většina z nich listinnou formu, od července bude významná část (pravděpodobně více než polovina) elektronická. Prakticky veškerá odchozí úřední korespondence s jinými úřady, podřízenými organizacemi, orgány veřejné moci, podniky i některými fyzickými osobami bude realizována prostřednictvím datových schránek, bude se tedy jednat o elektronické dokumenty nejčastěji ve formátu PDF. Elektronické dokumenty budou převažovat i na vstupu – ať už je bude úřad dostávat od jiných organizací veřejné správy či podniků nebo občanů a ať už budou přicházet přes datovou schránku či elektronickou podatelnu. Navíc je řada důvodů domnívat se, že i část podnikové sféry bude směřovat k co nejrychlejšímu nahrazení papírových doporučených dopisů elektronickými soubory.

Prakticky všechny české úřady tedy budou v situaci, kdy budou muset zpracovávat papírové i elektronické dokumenty, přičemž těch druhých bude postupně přibývat. Již zmíněná konverze dokumentů je tedy klíčovým krokem ke sjed-

nocení jejich zpracování. Tuto konverzi si orgány veřejné moci budou schopny provádět samy z moci úřední, způsobem analogickým tomu, jakým bude probíhat konverze pro veřejnost na pracovištích Czech POINTu. Služba veřejnosti bude vypadat tak, že elektronická verze papírového originálu (například tabulka, jejímž vytištěním dokument vznikl nebo naskenovaná podoba listiny) bude na pracovišti Czech POINTu zapečetěna digitálním podpisem a vložena do elektronické úschovny. Uživatel dostane podací číslo a po uplatnění tohoto čísla může z úschovny elektronický dokument stáhnout. Zároveň bude automaticky vytvořen a archivován záznam o provedení konverze konkrétního dokumentu. Konverze opačným směrem – tedy z elektronického originálu do papírové verze bude probíhat obdobným způsobem.

JEDNOTNÉ ZPRACOVÁNÍ BEZ PAPIROVÁNÍ

Možnost poměrně snadné konverze dokumentů tak otevírá cestu ke sjednocení práce se všemi dokumenty. Datum 1. července 2009 se tak může stát rozhodujícím milníkem elektronizace interních procesů a odbourávání související mechanické práce (opakované vyplňování stejných údajů, dohledávání ve starých dokumentech, kalkulace, přepisování opravování chyb atd.). Podstatnou část dokumentů budou totiž úřady dostávat jako elektronické originá-

ly, další dokumenty mohou vznikat rovnou v elektronické formě a papírová podání mohou být do elektronické formy poměrně snadno převedena. V řadě případů se vyplatí konvertovat i veškeré stávající platné listinné dokumenty, opatřit je správnými metadaty a ušetřit tak za jejich skladování, správu a vyhledávání v nich.

To ovšem vyžaduje využit správné nástroje a v řadě případů také změnit návyky uživatelů, kteří mohou mít tendenci elektronický dokument vytisknout prostě proto, že jsou na papír zvyklí. Je proto důležité, aby zacházení s elektronickým dokumentem bylo velmi jednoduché a aby přínos pro uživatele byl rychlý a markantní. Že to je možné, o tom nejlépe svědčí případy různých organizací, které daly uživatelům na vybranou mezi papírovými tiskopisy a interaktivními elektronickými formuláři. V mnoha případech si naprostá většina uživatelů vybrala elektronické řešení. Popis některých takových projektů je možné najít na portálu www.bezpapiru.cz

BEZ LEPŠÍHO PDF NÁSTROJE TO NEPŮJDE

Tato změna nemusí nutně znamenat zvýšení nároků na kapacitu spisových služeb. Prostě proto, že v řadě případů slouží spisové služby jako evidence papírových dokumentů pohybujících se fyzicky mezi stoly, a stejnou službu

budou poskytovat i elektronickým dokumentům. Budou jim poskytovat jednací čísla a registrovat oběh zajištěný elektronickým řešením.

Zvýší se naopak nároky na vytváření PDF souborů. Je těžké si představit uživatele, který by se bez nástroje pro vytváření PDF s různými profily obešel. Prostě proto, že je těžké si představit zaměstnance zpracovávajícího elektronické dokumenty, který se nikdy neocitne v situaci, kdy je třeba zachytit určitý stav zpracování případu, případně tuto informaci o momentálním stavu dokumentu někomu předat. To nejlépe ukazuje analogie s fotokopii zpracovávaného papírového dokumentu. Víte o nějaké současné kanceláři, která nepotřebuje kopírku? Uživatelé budou potřebovat vytvářet PDF s různými profily – pro uložení v dokumentovém skladu, pro vystavení na internetu, pro předání do datové schránky, pro zaslání elektronickou poštou. A pochopitelně také v PDF/A, tedy archivačním formátu definovaném normou ISO 19005-1:2005 Mimochodem, víte o tom, že podle platných předpisů má výstup v tomto formátu poskytovat každá spisová služba?

Ing. Pavel Nemrava
Obchodní ředitel
Software602

Print2PDF je podnikový nástroj pro vytváření PDF souborů s různými formáty. Hlavní rysy aktuální verze 8.0. lze shrnout takto:

- možnost vytvářet PDF s různými profily, včetně PDF/A
- podpora elektronického podpisu
- možnost centrální správy a centrálního řízení využívaných profilů
- snadná integrace s většinou informačních systémů, nejčastěji jako jejich výstupní modul
- automatizované vytváření PDF souborů s předem stanovenými vlastnostmi, včetně opatřování metadaty podle předem stanoveného klíče

Změna systému doručování zásilek - neznalost zákona neomlouvá.

Datové schránky, o kterých je psáno na předchozích stránkách magazínu, zavádějí mimo jiné tzv. právní fikci doručení. Stručně řečeno, zásilka je po určité době považována za doručenu a vyzvednutou a to i v případě, že si ji ze své schránky adresát nevyzvedl. Mohlo by to vypadat, jako že elektronické doručování zavádí v této oblasti přísnější pravidla, než jsou platná v „papírovém“ světě. Není tomu tak.

Od 1. července letošního roku bude účinná novela občanského soudního řádu, která (krom jiného) přináší i novou úpravu systému doručování. Týká se zásilek, které vyjmenovává občanský soudní řád. Nejde tedy o trestní věci, ale jsou to např. žaloby, rozsudky, nařízení exekuce a další dokumenty, které souvisejí především s náhradou škody, s nájmy bytových a nebytových prostor, s bankovními účty, s pojistnými smlouvami apod.

Základem nového systému doručování je **povinná doručovací adresa**. U fyzické osoby se jedná o adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel. Adresou pro doručování prostřednictvím veřejné datové sítě je adresa datové schránky evidovaná podle zvláštního právního předpisu. Pokud nebude mít adresát zpřístupněnou datovou schránku, budou mu zásilky doručovány na adresu, kterou má uvedenou v evidenci obyvatel jako adresu pro doručování nebo jako adresu trvalého pobytu. Adresát má možnost sdělit soudu jinou adresu, na kterou mu lze doručovat nebo elektronickou adresu, na kterou může být doručováno pokud adresát uvede akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb. Tento poskytovatel bude považován za relevantního pouze za podmínky, že vydal adresátovi kvalifikovaný certifikát (elektronický podpis) a vede jeho evidenci, anebo že předložil svůj platný kvalifikovaný certifikát.

Adresa pro doručování u fyzických osob podle nové právní úpravy je:

1. **Adresa datové schránky** – pro doručování prostřednictvím veřejné datové sítě.
2. **Adresa, kterou adresát sdělil soudu** – není relevantní, zda se adresát na této adrese zdržuje (v případě, že se nezdržuje, měl uvést jinou adresu) – tzv. fikce doručení.
3. **Evidovaná doručovací adresa** – pokud adresát nechce nebo nemůže přebírat zásilky v místě trvalého bydliště, může požádat o evidenci této adresy v centrální evidenci obyvatel (nahlašuje se u obecního úřadu).
4. **Pokud adresát nezvolí jednu z výše uvedených možností, je povinnou doručovací adresou místo trvalého bydliště evidované v centrální evidenci obyvatel.**

Princip nového systému doručování spočívá v tom, že každý bude mít povinnost, nezdržuje-li se na adrese svého trvalého bydliště, **nahlásit na obecním úřadě** jinou adresu, kam mu budou zasílány soudní písemnosti. Neučiní-li tak, budou se mu zasílat písemnosti soudu na adresu trvalého pobytu a nastane zde fikce doručení, i když se s nimi adresát neseznámil. Pokud si adresát nebude přebírat poštu ani na této adrese, půjde to k jeho tíži, protože na písemnosti se bude hledět jako na doru-

čené (tzv. fikce doručení). Neúčinnost doručení bude možné namítnout jen z omluvitelných důvodů, jako je například hospitalizace. Každý je za svou adresu odpovědný.

Typy zásilek a jejich doručování:

1. **Žaloba nebo rozsudek** se doručují do vlastních rukou. Pokud si je adresát od doručovatele nepřebere přímo, jsou na poště nebo u soudu uloženy po dobu 10 dnů a následně vloženy do poštovní schránky adresáta. 10. dnem uložení zásilky se písemnost považuje za doručenu. I když vhození do schránky nemá žádné právní účinky, zvyšuje se tím pravděpodobnost, že se účastník po uplynutí úložní doby dozví, jaká písemnost mu byla doručena. Každý má povinnost dbát o svoji poštovní schránku tak, aby byla správně označená a zabezpečená.
2. **Platební rozkaz; usnesení, jež obsahuje výzvu k vyjádření** se k žalobě s možností vydání rozsudku pro uznání a předvolání k přípravnému jednání s možností vydání rozsudku pro uznání se doručují do vlastních rukou s nemožností náhradního doručení. To znamená, že zásilka se 11. den po jejím uložení vrací soudu jako nedoručená.
3. **Ostatní písemnosti soudu**, jako např. usnesení, předvolání, výzvy a poučení, **se zasílají obvykle, tj. vhozením do schránky** (nepřevezme-li je adresát od doručovatele přímo).

Nová úprava tedy zásadním způsobem mění odpovědnost za doručení písemností, když ji přesouvá na adresáta. Tato soudní úprava by měla napomoci k odstranění problémů s efektivitou a spolehlivostí doručování. V souvislosti s elektronizací justice se zvýrazňuje a upřednostňuje elektronické doručení. Jedná se o primární způsob doručování podle občanského soudního řádu, trestního řádu, správního řádu, soudního řádu správního a daňového řádu. To znamená, že v případě, kdy má osoba zřízenou veřejnou datovou schránku, mají správní orgány a soudy povinnost doručovat do této datové schránky.

Fyzické osoby, které chtějí mít datovou schránku, o ni mohou zažádat u Ministerstva vnitra ČR bezplatně na základě žádosti opatřené ověřeným podpisem. Tato žádost musí obsahovat jméno, příjmení, rodné jméno, datum a místo narození.

Dokument doručovaný do datové schránky si adresát může nechat konvertovat tj. vytisknout s ověřením, že se jedná o listinnou podobu elektronického dokumentu, na kontaktním místě veřejné správy Czech POINT (obecní úřad, krajský úřad, notář, pošta).

CZECH POINT

- JSME STÁLE SPOKOJENI?

Přesně před rokem Magazín Egovernment realizoval anketu mezi úřady, které se zapojily do projektu Czech POINT. Její výsledek pod názvem **CZECH POINT A NEMUSÍTE LÍTAT PO VŠECH ČERTECH** naleznete na www.egovernment.cz/czechpoint.

Jednou ze zásadních informací, které jsme tímto průzkumem získali je skutečnost, že **92% veřejnosti vyjádřila spokojenost se službou Czech POINTu** a hodnotí jí jako projekt, který šetří čas a je vstřícnou nabídkou občanům.

Od „ranných“ dob Czech POINTu se mnohé změnilo. Rozšířila se nabídka služeb, ale především „zhoustla“ síť těchto míst. Dnes je naleznete **na 3457 místech**.

O tom, že jsou opravdu využívány, svědčí celkový počet **1 292 417 vydaných výpisů** (stav k 28.2. 2009).

Do budoucna by měl počet těchto míst narůst téměř na dvojnásobek a rovněž spektrum nabízených služeb by se mělo výrazně rozšířit. Proto magazín Egovernment připravuje další, tentokrát rozsáhlejší, anketu nazvanou **„CZECH POINT – JSME STÁLE SPOKOJENI?“**. Jejím prostřednictvím bychom rádi získali nejen přehled o dosavadních zkušenostech Vás, kteří Czech POINT každodenně provozujete, ale i Vaše názory na další rozšiřování nabídky, představu o vhodnosti konkrétních agend i názory na potřeby občanů.

Pokud jste tedy úřadem, který provozuje Czech POINT, budeme velice rádi, když nám s tímto průzkumem budete nápomocni. **Formulář s otázkami naleznete na www.egovernment.cz/czechpoint.**

Výstup z anketu bude i letos ve formě elektronické brožury, která bude k dispozici na webu magazínu Egovernment, bude distribuována jednotlivým úřadům veřejné správy, registrovaným čtenářům magazínu Egovernment a k dispozici bude rovněž Ministerstvu vnitra. Některé statistické výstupy pak budou prezentovány v rámci **„UDÍLENÍ EGONŮ A VOLBY MISS CZECH POINT“**, které proběhne v červnu (www.egovernment.cz/miss).

NA CO BUDE ANKETA ZAMĚŘENA?

Spokojenost občanů | Problematické momenty (platby, padání systému, malá nabídka..) | Tipy na další služby | Nutnost konkrétních zlepšení pro větší pohodlí samotného úřadu | Představy o dalším směřování | Komunikace s ministerstvem při řešení problémů | a řada dalších ...

Výstupy z průzkumu budou poskytnuty rovněž MV ČR, které je použije při úvahách o dalším směřování projektu. Využijte proto své možnosti ovlivnit další vývoj Czech POINTu.

www.egovernment.cz/czechpoint

Webové stránky pro každou příležitost

V roce 2008 používalo v České republice internet více než 50% populace starší 16 let. Připojení k internetu pomocí ADSL, WiFi či dalších technologií se stává čím dál více rozšířené a umožňuje lidem prohlížení webových stránek ze svých domovů nejen ve městech, ale i v malých obcích a vesnicích.

Dnes jsou prezentace měst a obcí na internetu úplnou samozřejmostí. Na každých stránkách nalezneme informace o obci, kontakty, úřední desku a dále množství dat podle velikosti a šikovnosti týmu starajícího se o stránky. Městské stránky spravují vlastní týmy nebo specializované firmy – grafická studia, jednoduché obecní stránky bývají tvůrcem jednoho nadšence nebo malé místní firmy.

Aby stránky poskytovaly návštěvníkům kvalitní informace, musí být aktualizovány, přidávají se novinky, nové články, fotogalerie atd. Při použití redakčních systémů mohou stránky upravovat delegovaní pracovníci, v těch nejjednodušších případech se editují stránky přímo v kódu na serveru tak, jak se to dělalo v 90. letech minulého století.

Nebojte se nabídnout více

Jedním z problémů stránek měst je, že kvůli velkému rozsahu se již nedostává místo pro menší projekty, zajímavosti, památky, které by si zasloužily více než pouze jeden odstavec s malým obrázkem na některé z těžko dostupných stránek rozsáhlého webu. Na druhou stranu mohou stránky malých obcí nabídnout více prostoru, ale jednoduchý systém správy neumožňuje z odborných a bezpečnostních důvodů přístup více osob do editace webu.

Řešením je vytvoření vlastní internetové prezentace, kterou si bude jednoduše spravovat osoba starající se o projekt. Pěkné webové stránky není dnes nutné nechat tvořit odbornými firmami za mnoho tisíc korun. Existují moderní systémy, jako eStránky, webnode nebo inpage.cz, které umožňují vytvořit stránky každému. Jejich tvorbu člověk znalý práce s aplikací Word zvládne během chvíle. Tyto systémy nabídnou tvůrci webu vytvořenou grafickou šablonu, do které jsou přidávány jednotlivé stránky. Obsah stránek se tvoří a upravuje jako v běžném textovém editoru. Na stránky jednotlivých prezentací je potom velmi jednoduché vytvořit odkaz z hlavní stránky města či obce.

Díky těmto systémům může mít své stránky jakýkoliv sportovní klub ve městě, kluziště, mateřská škola, sdružení matek či sokolů v obci nebo místní turistická zajímavost. Pokud to má smysl, dá se říci, že vlastní stránky může mít dnes i obecní kašna, existuje-li někdo, kdo o ní napíše více než dvě stránky zajímavého textu. Pokud není vytvoření a používání stránek zcela zdarma, částka za využívání těchto systémů je kolem 1000,- Kč za rok, včetně vlastní domény.cz, jejíž cena je samostatně ve výši 300,- Kč.

Výhody oddělených stránek:

- samostatná adresa;
- rozšířený obsah, více informací;
- aktuálnější informace, novinky;
- vlastní fotogalerie, fórum;
- jednodušší nalezení ve vyhledávačích;
- samostatná a nezávislá správa.

Při umístění prezentace na doméně .cz, .eu je další nespornou výhodou možnost použití vlastní e-mailové adresy.

První stránka jednoduše

Systémů nabízejících jednoduchou tvorbu vlastních stránek je dnes k dispozici poměrně mnoho. Jejich tvůrci pochopili potřebu uživatelů a na internetu lze nalézt systémy pro osobní stránky, blogy, klubové stránky, obecní nebo firemní stránky.

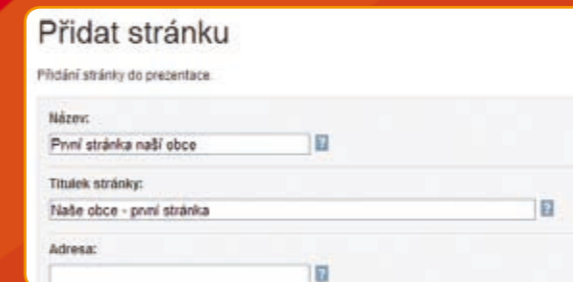
Jedním ze známých publikačních systémů je projekt inPage.cz, nabízející jednoduchý systém správy webových stránek na vlastní doméně, včetně e-mailů a samostatného FTP prostoru. Projekt naleznete na adrese www.inpage.cz, kde se zároveň nachází katalog webových stránek vytvořených pomocí inPage.cz. Kromě katalogu je k dispozici i možnost okamžitého vyzkoušení vytvoření stránek v demo verzi.

Pomocí systému inPage.cz si na ukázkou vytvoříme jednoduchou webovou stránku, kterou při troše znalostí práce na počítači může zvládnout každý.

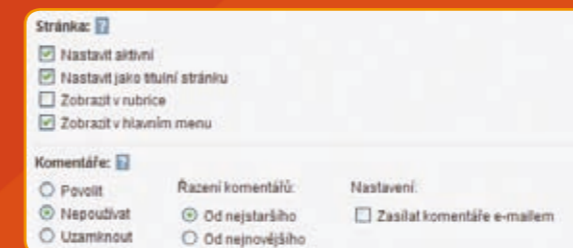
Na stránce <http://www.inpage.cz/demo/> si vybereme jednu ze čtyř webových stránek k vyzkoušení a přihlásíme se. Po přihlášení se nám zobrazí informace o novinkách. V menu si vybereme položku stránky a začneme vytvářet naši první stránku kliknutím na odkaz „Přidat stránku“.

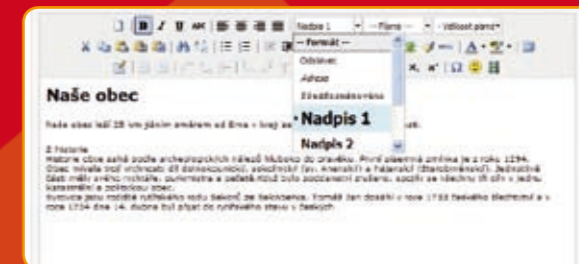
Po volbě „Přidat stránku“ již můžeme v otevřeném formuláři začít zadávat název stránky, její titulky a adresu. Ne vše je nutné vyplňovat a vždy je u položky nápověda, která informuje o funkci jednotlivé položky.

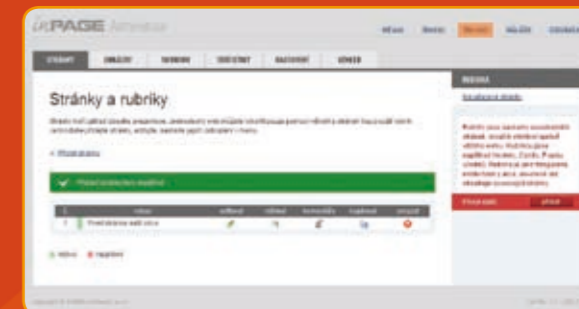
Následují kolonky Perex a Rubrika, které není nutné u první stránky vyplňovat a slouží pro složitější a strukturované webové stránky. Dále si nastavíme vlastnosti nové stránky.

Po základním nastavení stránky již můžeme začít psát náš první text, případně kopírovat text připravený v nějakém textovém editoru. Po vložení textu nám zbývá provést pěkné formátování pomocí definovaných stylů nebo si sami můžeme upravit velikost a barvu. Zkušenější uživatelé mohou hned vkládat i tabulky nebo oživit stránku obrázky, připravenými v záložce „Obrázky“.

Na závěr vytvoříme volbou tlačítka „Přidat“ naši první stránku. Po úspěšném přidání si neprodleně můžeme zkontrolovat vzhled našeho nového webu pomocí odkazu „Můj web“ v horní části administrace.

Pokud se nám otevřel nový web s naší první stránkou, blahopřejeme, úspěšně jsme vytvořili první stránku v systému inPage. Pro další inspiraci, jak vytvářet hezké stránky, doporučujeme návštěvu webů prezentovaných v katalogu www.inpage.cz.

Petr Komárek
ZONER software, s.r.o.
www.czechia.com

Integrace vnitřního chodu úřadu aneb PROXIO-NET v eGON centrech obcí

Implementace e-governmentu má několik základních etap. První z nich nabídla asistované kontakty s veřejnou správou, tzv. Czech POINT. Tento krok bude mít své pokračování v podobě samoobslužných kontaktů, tzv. Czech POINT for home, které zlepší přístup všech skupin obyvatelstva včetně osob s omezenou schopností pohybu a orientace k veřejným informacím prostřednictvím ICT z pohodlí domova.

Druhou etapou je zprovoznění datových schránek. Jejich provozovatel, Česká pošta, se stává „elektronickým poštáčkem“ a s ním přichází i nový institut prokazatelného doručení písemností.

Následující etapa zavádí „Technologická centra“ do regionálních center, tj. do krajů a obcí s rozšířenou působností, kde tato eGON centra budou skutečnými nositeli koncepce e-governmentu. V současné době se precizuje seznam služeb, které budou z těchto center zajišťovány krajům a obcím. Určitě zde budou provozovány systémy spisových služeb „adaptovaných“ na využití datových schránek, typové projekty samopráv, centrální projekty a potřebné systémové služby.

S regionálními eGON centry je úzce svázán projekt „Integrace vnitřního chodu úřadu“, který sleduje „kultivaci“ chodu úřadu resp. agendové procesy a informační vybavu úřadu pro zpracování jednotlivých agend. Ministerstvo vnitra ČR připravuje na konec června 2009 výzvu k realizaci pro obce, které budou připraveny a mohou pro tuto investici využít výraznou finanční injekci z grantů EU. Další řádky tohoto textu jsou proto určeny pro obce, které stojí o podanou ruku pro tuto příležitost.

Společnost MARBES CONSULTING s.r.o. před více než deseti roky začala formovat integrovaný systém PROXIO, jehož základnou od prvopočátku byly „centralizované registry a evidence“. Je proto velmi jednoduché je nahradit „základními registry“, ke kterým má PROXIO již dnes připravené konektory. Vývoj systému reagoval na analýzu procesů u našich klientů, a na velkou pružnost a dynamiku legislativního prostředí. Vzniklo tak velmi elastické agendové prostředí AGENDIO, ve kterém úředník zpracovává drtivou většinu svých úkolů. Funkcionalitu systému je snadné přizpůsobit různému typu obcí (ORP, POU, OÚ).

Administrace systému a přiřazení příslušných kompetencí a přístupových práv uživatelům obstarává jedno kompetenční centrum. Jistě Vás napadá nejedna analogie s koncepcí eGovernmentu.

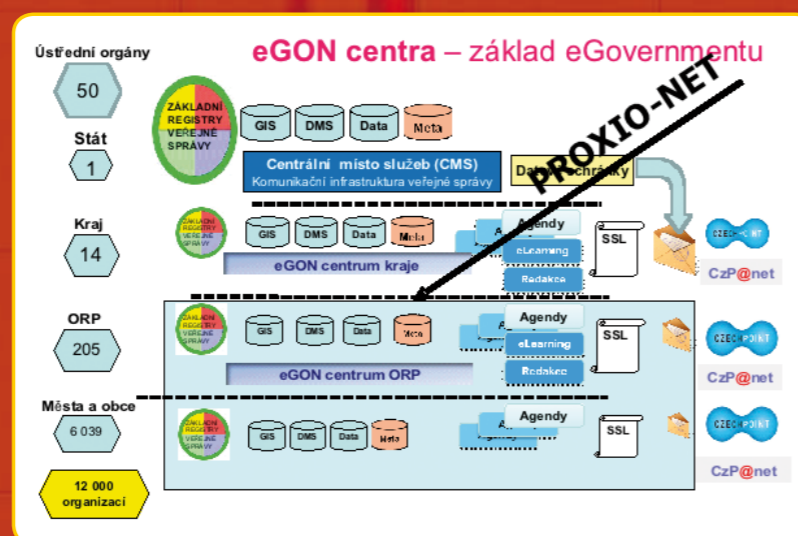
Na zmíněných základech vznikla další generace systému tzv. PROXIO-NET. Z pohledu hierarchie veřejné správy může být tato druhá generace nasazena na eGON centra obcí s rozšířenou působností (ORP), ale i na eGON centra krajských úřadů.

Návrh reaguje na nízkou úroveň synergičtých efektů mezi jednotlivými dnes používanými systémy uvnitř informačního prostředí úřadů. Přitom řada ORP má snahu řešit informatizaci komplexně v rámci celého svého správního obvodu. PROXIO-NET váže na projekt eGON center a umožňuje „z úrovně ORP hostované“ řešení pro obce nižšího typu.

Systém PROXIO-NET v použití pro obce I. (OÚ) a II. typu (POU) se od výše popsané verze pro ORP liší pouze šířkou funkcionality jednotlivých oblastí agendové části AGENDIO.

Díky své architektuře je AGENDIO schopno rozšíření o jakýkoli typ nové agendy vyvolané místní či centrální legislativní změnou nebo jiným požadavkem.

PROXIO-NET pro ORP (POU, OÚ):

Z pohledu provozování řešení systém umožňuje:

- **Provoz elektronické spisovny** a úložiště nevyřízených a neuzavřených dokumentů na TC ORP pro všechny obce správního obvodu, včetně vazeb mezi těmito stupni.
- **Provoz spisové služby** pro potřebu vlastního úřadu, potřebu organizací zřízených a založených ORP či obcemi.
- **Ukládání a digitalizace dat** garantovaným způsobem.
- **DMVS v minimální variantě** (ÚKM všude a ÚAP na ORP).
- **Zajištění potřebných funkcí centrálních projektů**
- **Aplikační servis obcím I. a II. stupně z úrovně ORP**
- **Ostatní služby** fakultativně, podle konkrétního realizačního projektu.

Vztah PROXIO-NET v Obci – PROXIO-NET v ORP: obec může provozovat systém PROXIO-NET v TC ORP sousedního ORP (svého kraje), případně v TC svého KÚ.

Závěrem ta nejdůležitější zpráva: popisované řešení není fikcí nebo jen teoretickou koncepcí. Praktické nasazení bylo ověřeno v prostředí Magistrátu hl. města Prahy a pražských městských částí, které je svým charakterem a topologií obdobné vztahu ORP a obcí, ale i vztahu KÚ a ORP.

Ing. Jiří Berkovec
konzultant společnosti
MARBES CONSULTING s.r.o.

Integrovaný informační systém úřadu PROXIO-NET obsahuje:

- **Agendové systémy** pro potřeby samosprávy města a obcí příslušného správního obvodu (seznam řešených oblastí viz dále - AGENDIO)
- **Správu aktiv a finančních transakcí**
- **Účetnictví a Rozpočet**
- **Konektory na centrální registry** (do jejich zavedení Evidence objektů a Evidence subjektů včetně Matriky a Ohlašovny pobytu)
- **Kompetenční centrum** (EOS – Evidence organizační struktury a kompetencí)
- **Konektory pro spisové služby** a jejich rozhraní na datové schránky ve vazbě na Zákon č. 300/2008 Sb.
- **Konektory na GIS** (GEPRO, T-MAPY, GEOVAP)
- **Potřebná datová úložiště**
- **Řízení projektů**
- **KEVIS** jako centrální úložiště základních strukturovaných údajů
- **MC HelpDesk** pro správu požadavků k provozovaným aplikacím
- **Systémové služby** a další aplikace provozované pro potřeby samosprávy města a obcí

PROXIO-NET a jeho část **AGENDIO** pokrývá následující oblasti:

- **SPRÁVA MAJETKU**
- **SPRÁVA BYTŮ**
- **STAVEBNÍ ÚŘAD**
- **SPECIÁLNÍ STAVEBNÍ ÚŘAD**
- **SILNIČNÍ HOSPODÁŘSTVÍ**
- **PAMÁTKY**
- **VYBĚROVÁ ŘÍZENÍ**
- **SOUDNÍ SPORY**
- **CENTRÁLNÍ EVIDENCE SMLUV**
- **CENTRÁLNÍ EVIDENCE OBJEDNÁVEK**
- **SOCIÁLNÍ DÁVKY A SPOD**
- **PŘESTUPKY**
- **VYMÁHÁNÍ**
- **MÍSTNÍ POPLATKY**
- **OSTATNÍ EVIDENCE**

ISSS 2009 – v Hradci Králové se bude opět jednat o elektronizaci veřejné správy

Začátek dubna bude v Hradci Králové tradičně ve znamení jednoho z největších evropských setkání politiků a dalších zástupců veřejné správy s odborníky a dodavateli technologií a služeb – ve dnech 6. - 7. dubna 2009 se v kongresovém centru Aldis uskuteční již dvanáctý ročník konference Internet ve státní správě a samosprávě, letos navíc pod oficiální záštitou „Předsednictví ČR Radě EU“.

Přehledka osobností

Podobně jako v předchozích letech se i dvanáctý ročník koná pod přímou záštitou premiéra ČR Mirka Topolánka, ministra vnitra ČR Ivana Langera a Asociace krajů ČR, konferenci zemí Visegrádské čtyřky osobně zaštituje předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka. Mezi hosty, kteří ISSS pravidelně navštěvují, je celá řada ministrů vlády ČR, krajsí hejtmani, primátoři měst, představitelé asociací i svazů, poslanci Evropského parlamentu, zástupci Evropské komise, členové oficiálních delegací i další významní zahraniční hosté.

Součástí akce budou podobně jako v minulých letech i doprovodné konference - LORIS (Local and Regional Information Society), věnovaná v poslední době především twinningové spolupráci evropských měst a regionů, a V4DIS (Visegrad Four for Developing Information Society), zaměřená na výměnu zkušeností a spolupráci zemí Visegrádu v oblasti elektronizace veřejné správy. Tradiční rozsáhlý program letos navíc rozšíří doprovodná „evropská“ konference věnovaná e-identitě občana a veřejným registrům v ČR a EU, jejímž hlavním organizátorem je Ministerstvo vnitra ČR. Jejímž jednání se vedle ministra Ivana Langera a generálního ředitele DG INFSO Evropské komise Fabia Colasantioho zúčastní čtyřčlenné delegace všech

členských zemí Evropské unie. Na programu tohoto setkání se podílejí rovněž náměstci ministra vnitra Zdeněk Zajíček, Lenka Ptáčková-Melicharová i řada dalších zástupců MV ČR.

Bohatý program

Letošní konference bude tematicky plynule navazovat na předchozí ročníky a plánovaných více než 250 přednášek a prezentací se dotkne všech okruhů uvedených v přehledu hlavních témat, včetně speciálních programových bloků zaměřených na problematiku e-katastru, přechodu na digitální televizní vysílání, elektronizace zdravotnictví (e-health), e-turismu nebo e-justice. V souvislosti s implementací Zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, jehož zavedení se rychle blíží, je velice pravděpodobné, že velká část přednášek a diskusí bude věnována právě této problematice.

Předsednictví ČR Radě EU navíc přináší další aktuální témata, která se s největší pravděpodobností rovněž objeví na pořadu jednání konference. Hlavním mottem českého předsednictví je „Evropa bez bariér“, což určitě přispěje k ještě širším diskusím o dalším rozvoji informatizace společnosti, dostatečné dostupnosti informací pro všechny skupiny občanů a otevřenosti veřejné správy.

Při slavnostním zahájení konference je velký sál každoročně zaplněný do posledního místa

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka a ředitel konference Tomáš Renčín při zahájení V4DIS 2008

Vloni EGON slavil 1. narozeniny a ministr vnitra Ivan Langer porcoval dort

vy. Na pořad jednání určitě přijdou i témata týkající se regulačního rámce EU v oblasti elektronických komunikačních sítí a služeb, jehož finální definice je společným úkolem na sebe navazujících předsednictví Francie, ČR a Švédska. Do společného zájmu zemí EU a zároveň do okruhu témat tradičně diskutovaných na konferenci patří rovněž další rozvoj evropského turistického ruchu a využívání moderních technologií v tomto segmentu.

Expozice a soutěže

Samozřejmou součástí konference ISSS 2009 bude jako obvykle výstavní část, které se v posledních letech pravidelně účastní přes 100 dodavatelů služeb a technologií pro veřejnou správu. Organizátoři očekávají, že počet registrovaných účastníků opět výrazně přesáhne dvě tisícovky zástupců veřejné správy, představitelů různých asociací a iniciativ i odborníků, a to zdaleka nejen z České republiky, ale i z dalších evropských zemí.

Součástí programu slavnostního společenského večera bude i letos vyhlášení výsledků oblíbených soutěží, jako jsou Zlatý erb, Eurocrest, Biblioweb či JuniorErb, a předání prestižních ocenění Český zavináč nebo Ceny ministra vnitra ČR za přínos v oblasti ICT ve veřejné správě.

Prokop Konopa
ISSS

iss
Internet ve službě správě a samosprávě
**LOCAL AND GLOBAL
INFORMATION SOCIETY**

Hlavní témata konference ISSS 2009

- Aktuální otázky rozvoje e-governmentu v ČR
- eID v ČR a v EU
- Nová „elektronická“ legislativa startuje
- Datové schránky, elektronické dokumenty, archivace
- Rozvoj projektu Czech POINT
- GIS, mapové služby, navigace
- Bezpečnost informačních systémů
- Specializované programové bloky – e-justice, e-health, e-turismus, e-katastr, digitalizace televizního vysílání atd.
- Komunikační infrastruktura
- Financování projektů, strukturální a jiné fondy
- Informační systémy měst, obcí a krajů, implementace a využití tzv. městských karet
- LORIS/V4DIS – výměna zkušeností s partnery z EU a zemí Visegrádu

Sdílení zkušeností optimalizace e-slужeb ve státním a veřejném sektoru mezi evropskými státy

Úsilí o modernizaci je pro kompetentní pracovníky veřejných a státních úřadů již dlouhodobě jedním z prvořadých úkolů. Problematika modernizace administrativních procesů a implementace podpůrných IT nástrojů si vyžaduje specifické postupy přizpůsobené konkrétním požadavkům a potřebám úřadu.

O vzrůstajícím zájmu o zvýšení efektivity poskytování služeb občanům pomocí intenzivního nasazování informačních technologií svědčí výsledky průzkumu, který pravidelně od roku 2003 realizuje společnost MATERNA Information & Communications v různých zemích Evropy. V loňském roce se tak stalo poprvé i v České republice, na Slovensku a ve Slovinsku.

V České republice byl podíl respondentů ze státní správy a samosprávy více než 18 %. Zpracováním výsledků bylo zjištěno, že více než 63 % oslovených státních i komerčních organizací v České republice využívá ITIL pro řízení IT a 85 % z nich by jej doporučilo i ostatním. Přestože je využití ITIL mezi společnostmi vysoké, pouhých 13 % respondentů označilo IT oddělení jako přímou podporu hlavním cílům organizace. O plné výsledky průzkumu je možné požádat na info-cz@materna.com.

Společnost MATERNA, vedle realizace samotného průzkumu, získala zkušenosti s implementacemi změn procesů a jejich podporou informačními technologiemi v rámci mnoha zemí Evropy. Na jejich základě jsou zde uvedeny některé příklady, jak se s problematikou elektronizace státní správy a samosprávy „perou“ naši evropskí sousedé.

Spolkový úřad práce – Německo Call Centrum a Help Desk pro uživatele

Spolkový úřad práce patří mezi největší uživatele informačních technologií v Evropě. Kontaktní místo využívá přibližně 120 tisíc uživatelů pro dotazy ohledně standardních i specifických aplikací pro vedení agendy.

Problémem Spolkového úřadu práce bylo jak efektivně zajistit jednotnost obsluhy uživatelů a provádění všech postupů tak, aby vyhovovaly všem regulačním požadavkům bez zbytečných nákladů na ruční zpracování. Dalším významným požadavkem bylo snížení závislosti na externím dodavateli služeb,

kteřý do té doby provozoval helpdesk pro Spolkový úřad práce formou outsourcingu. Výzvami pro všechny zúčastněné bylo zajištění provozu i v průběhu implementace a dosažení snížení nákladů na jeden požadavek, kterých je měsíčně v průměru 60 000.

Cílem implementace bylo zlepšení procesů v IT oddělení využitím procesního metodického rámce ITIL. Přesným popisem a definicí rolí a odpovědností se dosáhlo oddělení první linie podpory, sloužící pro styk s uživatelem, a dalších specializovaných útvarů, které řeší požadavky na procesy, sítě, hardware a software. Jako vhodné řešení pro naplnění cílů projektu se ukázal částečný outsourcing. Procesy, hardware a software přešel do své zodpovědnosti Spolkový úřad práce. Kvalifikovaný personál pro první linii podpory a speciální technická podpora pro druhou linii byla najata od externího poskytovatele.

Pro provedení vlastní implementace se Spolkový úřad práce rozhodl právě pro společnost MATERNA, která zajistila vytvoření a nastavení procesů a jejich uvedení do života. Jednalo se o procesy Incident Management pro řízení a odstranění výpadků služeb a Problem Management pro hledání příčin výpadků. Implementací těchto procesů ještě předcházela proces Change a Configuration Management pro řízení změn, konfigurací a propojení jednotlivých zařízení a služeb, který byl nasazen v provozní části výpočetního centra. Procesy byly implementovány s využitím ITIL a vlastní metodiky společnosti MATERNA. Tato metodika umožňuje rychlým způsobem zjistit aktuální stav a definovat potřebné kroky pro dosažení cílového stavu. Vysoká flexibilita této metodiky významně zkrátila část designu i implementace. Navržený systém byl napojen na centrální evidenci majetku, umožnil on-line zjišťování stavu IT majetku, včetně jeho umístění, a tím významně snížil náklady na lidskou práci. Na denní bázi nyní probíhá ověření a synchronizace cca 2,5 milionu IT komponent. Pracovníci helpdesku tak mají zajištěny stále aktuální informace o konfiguračních položkách (služby, hardware, software, síťové prvky), jejich vazbách a fyzickém umístění.

Přínosy pro zákazníka

- Snížení provozních nákladů vzhledem k rychlému zavedení ITIL procesů.
- Nezávislost na dodavateli služeb outsourcingu, Spolkový pracovní úřad je nyní vlastníkem dat a procesů.
- Vysoká míra transparentnosti výdajů a jejich přiřazení konkrétním útvarům a osobám.
- Větší flexibilita při rozšiřování systému o další procesy.

Městské úřady – Dánsko

Rychlé naplnění podmínek zákona

V červnu 2005 prošel dánským parlamentem (Folketing) zákon, který představoval významnou reformu měst. Jeho dopadem v následujícím období byla redukce počtu městských úřadů z 271 na 98 tak, aby každý úřad poskytoval služby nejméně 30 000 občanů. 14 okresních obvodů bylo reorganizováno na 5 nových regionů.

Reforma se stala jednou z největších organizačních výzev veřejné správy v Evropě. V rámci nové struktury se ustanovila nová IT oddělení a začala se připravovat na sjednocení mnoha různých systémů do jednoho, který by sloužil pro integrované poskytování služeb uživatelům v různých oblastech, jako například ve zdravotní péči, obecné podpoře občanům, ale i k podpoře různých technických systémů.

Největším problémem a současně výzvou pro vedoucí pracovníky nových IT útvarů byla rychlost, se kterou musely být všechny změny nasazeny. Požadavkem byl i procesní přístup, který je v zemích, jako je Dánsko, Finsko a Švédsko, velmi rozšířen.

Aby mohla být celá nově zřízená struktura rychle podporována, bylo využito implementace tzv. balíčkového řešení Quick Results společnosti MATERNA pro vybudování IT Service Desku - jednotného kontaktního místa pro všechny uživatele.

Nově reorganizované městské úřady se rozhodly pro využití software BMC Remedy, a to z důvodu jeho flexibility a možnosti podporovat více než jen zájmy a potřeby IT oddělení. Vzhledem k již vysoké míře automatizace stávajících systémů byla součástí projektu integrace se stávajícími i nově budovanými systémy, jako například Microsoft Active Directory nebo Microsoft SMS pro sledování a vyhodnocování stavu systémů a distribuci softwaru a bezpečnostních balíčků na stanice.

Přínosy pro zákazníka

- Úspora času uživatelů i specialistů při řešení požadavků pomocí zjednodušení obsluhy přes webový prohlížeč doplněný přehlednou znalostní databází pro řešení problémů.
- Snížení nákladů pomocí automatizace a CTI (Computer Telephony Integration), kdy všechny požadavky jsou zaznamenány pomocí CTI (získání obrazu o využití času a zdrojích).
- Nastavení, měření a vyhodnocování parametrů (SLA) poskytovaných služeb již od prvního dne spuštění a získání mapy závislostí provozovaných služeb na IT infrastrukturu (CMDB – konfigurační databáze).
- Provázanost IT komponent na celkovou správu majetku (Facility management).

Společnosti MATERNA a reference v České republice

Společnost prostřednictvím své divize Information nabízí komplexní sortiment služeb realizace a optimalizace byznys procesů na bázi IT, a to zejména v oblastech řízení služeb, infrastruktury, obchodních procesů a aktivního řízení majetku.

Společnost je vedle hlavního sídla v Dortmundu v Německu zastoupena v mnoha evropských zemích. V České republice je tato divize zastoupena společností MATERNA Information Systems s.r.o., mezi jejíž zákazníky patří například ACIS Construction and Technology Services, Komerční banka, Řízení letového provozu ČR, Sitronics TS, Siemens IT Solutions and Services, Telefónica O2, Vodafone a další.

Hlavním cílem společnosti je pomoci zákazníkům změnit jejich informační technologie z „nákladové položky“ na celek vytvářející přidanou hodnotu a umožnit jim tak dosáhnout vyššího zisku díky rychlejšímu zavádění nových služeb, snížit náklady na provoz a eliminovat rizika výpadku kritických služeb. Ve státním a veřejném sektoru jde o usnadnění kontaktu občanů s úřady, snížení provozních nákladů na informační technologie bez dopadu na kvalitu služeb a omezení rizik nesouladu se zákony a normami.

Ing. Radek Bělina
Business Development Manager
radek.belina@materna.com

MATERNA
Information & Communications